

Region Midtjylland

Budgetvejledning 2008 for Region Midtjylland

Bilag (*EFTERSENDELSE*)

til Regionsrådets møde
den 2. maj 2007

Punkt nr. 7

Til Regionsrådet

Pkt 7: Budgetvejledning for Region Midtjylland – Budget 2008

Efter Forretningsudvalgets behandling af forslag til Budgetvejledning for Regions Midtjylland – Budget 2008 den 24. april 2007 er der foretaget et par mindre ændringer og præciseringer i budgetvejledningen.

I nedenstående angives hvor der er foretaget ændringer:

Side 24 - 25: Forslag til bevillingsniveauer i budget 2008:

Følgende tekst er indføjet:

” Der vil blive udarbejdet en nærmere beskrivelse af, hvad der konkret forstås ved tekniske overflytninger. Beskrivelsen forelægges Forretningsudvalg og Regionsråd i forbindelse med behandlingen af budgetforslag 2008”.

Side 54 – 55: Bilag A, Fordelingsnøgle til fordeling af omkostninger vedr. fælles formål og administration:

Følgende er ændret:

Sidste del af sætningen ”svarende til 372 helårsværk” slettes idet oplysningen er irrelevant i sammenhængen.

Endvidere konsekvensrettes øverst på side 55 således at der i stedet står ” De 186 mio. kr. forudsættes som udgangspunkt fordelt ud fra områdernes andel af budget, og dermed kan der skabes en samlet fordelingsnøgle,.....”

midt
regionmidtjylland

Dato 27.04.2007

Sagsbehandler: Carsten Tinggaard

Nielsen

Tel. +45

Carsten.tinggaard-

nielsen@stab.rm.dk

Sagsnr.

Side 1/1

Regionshuset

Viborg

Regionsøkonomi

Skottenborg 26

Postboks 21

DK-8800 Viborg

Tel. +45 87 28 54

Carsten.tinggaard-

nielsen@stab.rm.dk

claus.soerensen@stab.rm.dk

www.regionmidtjylland.dk

BUDGETVEJLEDNING FOR REGION MIDTJYLLAND - BUDGET 2008

3. maj 2007

Indholdsfortegnelse

1. Forudsætninger for budgetlægningen 2008	2
1.1. Budgetlægningens tre væsentlige forudsætninger	2
1.2. Aftalen af 19. december mellem Danske Regioner og regeringen	2
1.3. Ufinansieret budgetpres i 2007	4
1.4. Region Midtjyllands likviditet fra delingsaftalerne	7
1.5. Forudsætninger for social- og kommunikation	8
1.6. Forudsætninger for Regional Udvikling	10
1.7. Konklusion	10
2. Tidsplan for budget 2008	14
2.1. Overordnede rammer for regionernes budgetlægning	14
2.2. Forslag til tidsplan for budget 2008	15
3. Forslag til bevillingsniveauer i budget 2008	24
3.1. Sundhed	24
3.2. Psykiatri og Social	25
3.3. Regional Udvikling	25
4. Regeringens kvalitetsreform	26
4.1. Regeringens kvalitetsreform	26
5. Servicestrategi for Region Midtjylland	28
5.1. Servicestrategi for Region Midtjylland	28
6. Investeringsbudget 2008 og 2009-2011	29
6.1. Investeringsbudget 2008-2011 for sundhed og behandlingspsykiatri	29
6.2. Social og kommunikation	31
6.3. Regional Udvikling og fælles formål/Fælles administration	32
7. Budgettet for administrationen	33
7.1. Genberegning af budget 2007 og 2008-2011 for administrationen	33
8. Fordeling af fælles formål og administration	37
8.1. Fordeling af fælles formål og administration	37
8.2. Omkostningsfordeling i Region Midtjylland	40
9. Forslag til standardkontoplan for 2008	42
9.1. Standardkontoplanens formål	42
9.2. Forslag til standardkontoplan 2008	43
10. Forslag til principper for pris- og lønregulering	44
10.1. Afsnittets formål	44
10.2. Pris- og lønregulering i økonomiaftalerne	44
10.3. Forslag til pris- og lønreguleringsprincipper	45
11. Principper for overførsler	49
11.1. Principper for overførsler mellem budgetår	49
 Bilag:	
A: Fordelingsnøgle til fordeling af omkostninger vedr. fælles formål og administration	50
B: Tværgående grupperingsstruktur i Region Midtjylland 2008	57

Forudsætninger for budgetlægningen 2008

Hovedkapitlets formål

Budgetlægningen af Region Midtjyllands budget 2007 foregik under særlige vilkår, da der skulle udarbejdes et konsolideret budget for de dele af Vejle Amt, Århus Amt, Ringkøbing Amt og Viborg Amt, som i forbindelse med kommunalreformen skulle overdrages til Region Midtjylland.

Dette rejste en række problematikker i forbindelse med budgetlægningen, eksempelvis:

1. Hvordan fordeles fællesudgifter fra de amter, der deles, på de modtagende regioner?
2. Hvordan vil henvisninger og patientbevægelsesmønstre blive påvirket af den nye kommunale inddeling?

Spørgsmål som disse blev analyseret og udredt i forbindelse med budgetlægningen for 2007, således at der i det vedtagne budget for 2007 foreligger et udgangspunkt for det kommende års budgetlægning. Dog skal det afklares, om de skønnede/budgettede tal modsvarer af den faktiske udgiftsudvikling.

Dette kapitel baserer sig på skøn over merudgifter på sundhedsområdet, som blev udarbejdet i første halvår 2006. For nærværende, hvor budgetvejledningen udarbejdes, foreligger der kun regnskabstal for 2-3 måneder i 2007. Omfanget af de ufinansierede merudgifter, som dette kapitel beskriver, er således fortsat behæftet med betydelig usikkerhed. Administrationen vil frem mod Forretningsudvalgets møde d. 27. juni nøjere analysere og udrede budgetpresset i 2007, og foreligge dette for Forretningsudvalget mhp. en budgetrevision (afgivelse af evt. uafviselige tillægsbevillinger).

Til trods for de ovenfor nævnte usikkerheder er det nødvendigt at placere årets budgetlægning og budgetproces i en kontekst. Dette afsnit vil beskrive tre særlige vilkår, som tilsammen udgør den væsentligste kontekst for budgetlægningen 2008. Dette kapitel vil give en beskrivelse af tre forhold, der på hver sin måde har indvirkning på, hvordan budgetlægningen for 2008 kan gennemføres. Det gælder følgende:

1. Merfinansiering fra aftalen af 19. december 2006 mellem Danske Regioner og Regeringen
2. Ufinansieret budgetpres i 2007
3. Omfanget af Region Midtjyllands likviditet fra delingsaftalerne

Disse tre forhold drøftes i de følgende afsnit, hvorefter konsekvenserne for regionens budgetlægning diskuteres i det afsluttende afsnit.

I det næste kapitel beskrives tidsplanen for budgetlægningen for 2007.

1. Forudsætninger for budgetlægningen 2008

1.1. Budgetlægningens tre væsentlige forudsætninger

1.1.1. Budgetlægningens tre væsentlige forudsætninger

Dette afsnit beskriver tre væsentlige forudsætninger for budgetlægningen 2008.

Det gælder:

- Aftalen af 19. december 2006 mellem regeringen og Danske Regioner. I denne aftale er der bl.a. enighed mellem regeringen og Danske Regioner om, at regionerne i 2007 skal have økonomisk mulighed for at videreføre det aktivitetsniveau, amterne har haft i 2006. Det forventes, at denne aftale vil udmønte en betydelig merindtægt, men størrelsen af bloktilskudsforhøjelsen kendes endnu ikke.
- Det skønnede budgetpres/underskud på ca. 600 mio. kr. på sundhedsområdet i 2007, som Forberedelsesudvalget blev orienteret om på et møde d. 13. december 2006, må forventes at "bære ind" som et budgetproblem også i 2008.
- Region Midtjyllands likviditet (likviditet fra delingen af amterne). Det kan konstateres, at der i 2006 har været et betydeligt kasseforbrug i Ringkøbing Amt, Århus Amt og Viborg Amt, der overdrager deres likvide aktiver til Region Midtjylland. Regionens likviditet vil imidlertid også afhænge af, hvordan amternes øvrige aktiver og passiver er fordelt på de modtagende myndigheder, og dermed på de kontante kompensationsbeløb, som der evt. skal betales mellem de modtagende myndigheder.

1.2. Aftalen af 19. december mellem Danske Regioner og regeringen

1.2.1. Hovedlinier i aftaleteksten

Den 19. december 2006 blev der afholdt kvartalsmøde mellem regeringen og Danske Regioner. På mødet drøftede de to parter bl.a. udviklingen på sundhedsområdet samt de fremadrettede udfordringer fra regionerne. Der blev i forlængelse af kvartalsmødet udformet et fælles aftalepapir, som skitserer parternes forståelse om tre centrale punkter:

1. *Regionernes likviditet.* Der var enighed mellem parterne om, at regionerne skal have en likviditet, der tillader en hensigtsmæssig økonomistyring. Regeringen anerkendte i aftalepapiret, at nogle regioner kan have likviditetsmæssige problemer i 2007. Parterne var i forlængelse heraf enige om, at regionerne efter ansøgning vil få adgang til midlertidig låntagning med henblik på at kunne opbygge den nødvendige likviditet i 2007.
2. *Den fremtidige sygehusstruktur.* Det fremgår af aftalepapiret, at den fremtidige sygehusstruktur vil indgå som et centralt tema i forhandlingerne om regionernes økonomi for 2008. Dette vil bl.a. ske med udgangspunkt i de aftalte principper for specialeplanlægningen samt muligheden for at opnå sundhedsøkonomiske fordele.
3. *Højere aktivitets- og udgiftsudvikling i 2006.* Regeringen og Danske Regioner anerkender i aftalepapiret, at sygehusvæsenet i 2006 har kunnet behandle flere

patienter end hidtil forudsat. For at give regionerne mulighed for at opretholde aktiviteten på de overtagne amtslige sundhedsopgaver, tilkendegiver regeringen derfor, at den i forbindelse med bloktilskudsaktstykket for 2007 vil søge tilslutning til, at regionerne i 2007 sikres finansiering til at videreføre aktiviteten i 2007 incl. Den aftalte stigning i aktiviteten på sundhedsområdet.

Finansieringsbehovet i 2007 opgøres ifølge aftalen af 19. december 2006 som forskellen mellem det i økonomiaftalen for 2007 forudsatte niveau på sundhedsområdet i 2006 og udgifterne i amternes regnskaber i 2006.

1.2.2. Overvejelser om merfinansiering fra aftalen af 19. december

Der er ikke tvivl om, at aftalen af 19. december vil indebære, at regionerne i sommeren 2007 via bloktilskuddet tilføres flere midler til driften af sundhedsområdet. Det kan imidlertid være vanskeligt at skønne over, hvor stort en merfinansiering aftalen vil indebære. Der er flere årsager hertil:

1. Amternes endelige regnskaber for 2006 foreligger endnu ikke.
2. I forbindelse med økonomiaftalen for 2007 er regionerne tilført et "løft" på 1,6 mia. kr. vedrørende aktivitetsniveauet i 2006 og yderligere 0,9 mia. kr. vedr. udgifterne til medicintilskud. Regionerne har således allerede modtaget et "løft" i det forudsatte niveau på sundhedsområdet i forbindelse med forhandlingerne i sommeren 2006 om regionernes økonomi i 2007.
3. Det må forventes, at der er en øvre grænse for, hvor stor en bevilling Finansministeriet er indstillede på at forelægge for Folketingets Finansudvalg. Merfinansieringen til regionerne har med andre ord i et vist omfang være politisk og ikke matematisk bestemt.

Ved årsskiftet skønnede Danske Regioner med udgangspunkt i skøn over amternes produktion (opgjort som DRG-værdi), at aktiviteten vil være ca. 1 mia. kr. højere end det niveau, som var forudsat vedr. 2006 i økonomiaftalen for 2007. Med ajourførte skøn over aktiviteten kan dette tal meget vel vise sig at være endnu højere. Hvis det antages, at merfinansieringen for de DRG-omfattede områder bliver på 1 mia. kr., så vil det indebære merindtægter på ca. 200 mio. kr. til Region Midtjylland.

Danske Regioner vil i forårets drøftelser med regeringen om regionernes økonomi i 2007-2008 pege på, at der skal ske et betydeligt løft i regionernes finansiering for at sikre aftalekonsistens. Aftalekonsistens forstås i denne sammenhæng på den måde, at der skal være overensstemmelse mellem det forudsatte aktivitetsniveau, og den aktivitet (og kvalitet) som regionerne forventes at skulle levere. Skønnene fra Danske Regioner vedr. dels amternes DRG-produktion, dels amternes udgifter på ikke-DRG-omfattede områder peger på, at der vil skulle tilføres regionerne et betydeligt merbloktilskud i 2007 og varigt, for at der reelt er tale om aftalekonsistens.

Hertil kommer, at amterne også har afholdt udgifter på områder, som ikke er omfattet af DRG (patienttransport, patientforsikring, sygesikring m.v.). Også fra disse områder må det forventes, at amternes samlede udgifter er højere end det forudsatte niveau for 2006 i økonomiaftalen for 2007. Dette vil således indebære en yderligere merfinansiering til regionerne.

1.3. Ufinansieret budgetpres i 2007

1.3.1. Ufinansieret budgetpres på sundhedsområdet

Forberedelsesudvalget vedtog den 20. september budgettet for 2007 for Region Midtjylland. Budgettet for sundhedsområdet (inkl. behandlingspsykiatrien) holder sig - når der ses bort fra engangsudgifter i forbindelse med kommunalreformen – inden for det udgifts- og aktivitetsniveau, der følger af økonomiaftalen mellem Danske Regioner og regeringen.

Det blev dog understreget i budgetbemærkningerne, at der forventes et betydeligt udgiftspres ud over, hvad der er finansiering til i økonomiaftalen. Ved det aftalte aktivitetsniveau blev der således skønnet en underbudgettering på sundhedsområdet på ca. 450 mio. kr., jf. budgetbemærkningerne.

På Forberedelsesudvalgets møde den 13. december 2006 blev der forelagt en ajourført status for Region Midtjyllands økonomi på sundhedsområdet. Baggrunden var, at der på mødet skulle behandles forslag om takststyringsmodel for 2007. Den indstillede takstmodel, som blev tiltrådt af Forberedelsesudvalget, skønnedes at indebære merudgifter på 116 mio. kr.

I budget 2007 er der stort set balance mellem udgifter og indtægter (incl. låneoptag) på sundhedsområdet. Der er således budgetteret med en henlæggelse til kassebeholdningen på 4,2 mio. kr., jf. tabel 1.

Tabel 1.1. Hovedtal fra budget 2007 (sundhedsområdet)

Vedttaget budget 2007	Mio. kr.
A. Indtægter	16.834,4
B. Drifts- og anlægsudgifter	16.863,9
C. Finansielle poster	210,7
D. Årets resultat (A-B-C)	-240,2
E. Låneoptag	244,4
F. Henlæggelse til kassebeholdning (D+E)	4,2

I forhold til budgettet er der imidlertid en række forhold, som må forventes at forringe henlæggelsen ganske væsentligt, jf. nedenstående tabel.

Tabel 1.2. Ændringer i skøn for henlæggelse på sundhedsområdet (opgjort per december 2006)

	Mio. kr.
Budgetteret henlæggelse	4,2
<i>Ændring i henlæggelse fra:</i>	
1. Meraktivitet ift. økonomiaftalen 1)	-116,0
2. Ufinansieret udgiftspres i B2007 2)	-390,0
3. Udgiftspres inden for psykiatrien	-25,0
4. Reserve til uforudsete udgifter	-100,0
Ændring i alt	-631,0
Skønnet henlæggelse herefter	-626,8

1. Ved fremlæggelsen af forslag om takstmodel 2007 for Forretningsudvalget blev der angivet et interval for DRG-aktivitetsniveauet i 2007. Udgiftsvirkningen af den til takstmodellen hørende meraktivitet er i tabel 1.2 anført ved den nedre grænse for dette interval.

-
2. Jf. bemærkningerne til Budget 2007 er det skønnet, at der er et udgiftspres på 449 mio. kr., som der ikke er finansiering til. Det vurderes, at udgiftspres svarende til ca. 60 mio. kr. bortfalder som følge af den takstmodel, som er tiltrådt vedr. 2007.

I det følgende gives korte bemærkninger til de enkelte punkter:

1. Meraktivitet i forhold til økonomiaftalen

Meraktivitet i forhold til økonomiaftalen (dvs. med afregning af højere aktivitet end det forudsatte i økonomiaftalen) vurderes at indebære merudgifter på mindst 116 mio. kr., som ikke er indeholdt i budgettet for 2007.

2. Ufinansieret udgiftspres i budgettet for 2007

Hertil kommer, at der allerede i bemærkningerne til Budget 2007 blev understreget, at der er et betydeligt udgiftspres vedr. sygesikring, nye behandlinger og udgifter til behandling på fremmede hospitaler mv., som der ikke var finansiering til medtage i budgettet. Dette ufinansierede udgiftspres var i Budget 2007 opgjort til 449 mio. kr., men det vurderes, at ca. 60 mio. kr. vedr. meraktivitet bortfalder ved at afholde udgifterne til meraktivitet i forhold til økonomiaftalen (punkt 1 oven for).

3. Udgiftspres inden for psykiatrien

Inden for behandlingspsykiatrien var der i Budget 2007 balance mellem indtægter og udgifter. Der blev konstateret et vist udgiftspres, men på baggrund af regeringens tilkendegivelser i økonomiaftalen om ny psykiatriaftale og permanentgørelse af satspuljemidler var vurderingen, at der i forbindelse med finanslovsforhandlingerne ville blive tilvejebragt den nødvendige finansiering. Det kan nu konstateres, at de midler, som er afsat i finanslovsaftalen kun sikrer delvis finansiering af en række igangværende aktiviteter, ligesom midler til videreuddannelse af læger og sygeplejersker inden for psykiatrien ikke videreføres som forudsat. Endelig er det i forbindelse med en gennemgang af budgetforudsætningerne vurderet, at det forudsatte indtægtsprovenu fra færdigbehandlede patienter formentlig er overvurderet. På den baggrund skønnes det, at der er en ubalance på ca. 25 mio. kr. i 2007.

4. Reserve til uforudsete udgifter

Henset til det i forvejen store ufinansierede udgiftspres var der i budget 2007 ikke afsat en reserve til uforudsete udgifter. Det er imidlertid urealistisk, at der ikke i løbet af 2007 vil fremkomme udgifter, som ikke var forudsete ved budgetlægningen. Størrelsen heraf er selvsagt usikker, men det er næppe højt sat at reservere et beløb på 100 mio. kr.

Med indregning af disse forhold skønnes der i 2007 en negativ henlæggelse på ca. 627 mio. kr.

Der er selvsagt en vis usikkerhed om vurderingerne både i budgettet og de ovenfor skønnede margineffekter. Tallene blev dog revurderet i forbindelse med fremlæggelsen af økonomiskønnet i december 2006, og det blev fortsat vurderet, at de skønnede udgiftspres var robuste.

1.3.2. Effekterne af budgetpres i 2008

Det budgetpres, som er skitseret i afsnittet oven for, må forventes at bære ind i 2008. Dertil kommer, at Region Midtjylland i 2008 vil være stillet over for nye udgiftspres sfa. nye behandlingsformer, aktivitetsstigninger m.v. Det foreliggende datagrundlag til at

vurdere effekterne af budgetpresset i 2008 er fortsat ganske usikre, da der for Region Midtjylland som organisatorisk enhed kun haves udgiftstal for de første tre måneder i 2007.

Det vedtagne budget for 2007 indeholder dog også skøn over merudgifterne i 2008, som er baseret på den historiske udvikling i Vejle Amts, Ringkøbing Amts, Århus Amts og Viborg Amts udvikling i sundhedsudgifterne. På baggrund af disse tal er det muligt at skønne over, hvor meget merfinansieringen i økonomiaftalen for 2008 skal udgøre i forhold til økonomiaftalen for 2007, for at der vil være balance i Region Midtjyllands økonomi i 2008.

Tabel 1.3. Merfinansieringsbehov i økonomiaftalen 2008 i forhold til økonomiaftalen 2007

Mio. kr.	Finansieringsbehov, RM	Finansieringsbehov, landet
1. Finansieringsmanko vedr. 2007 (jf. tabel 1.2 oven for)	627	2.958
2. Skønnede merudgifter vedr. rammestyrede områder, Sundhed i alt (note 1)	360	1.698
3. Merudgifter vedr. øvrig sygesikring (note 2)	114	538
4. Merudgifter vedr. behandlingspsykiatri (note 3)	53	250
Merfinansieringsbehov i alt	1.154	5.443

Noter: i

1. I Budget 2007, bind 1, er der på side 45 en tabel vedr. udgiftspres i 2007 og overslagsårene 2008-2010. Forskellen mellem det opgjorte udgiftspres i 2007 og 2008 på de rammestyrede områder er på 360 mio. kr.
2. I Budget 2007, bind 1, viser tabellen på side 45, at der for øvrig sygesikring skønnes merudgifter på 114 mio. kr.
3. Der er i forbindelse med budgetlægningen for 2007 i foråret 2006 skønnet et udgiftspres vedr. behandlingspsykiatrien på ca. 53 mio. kr. i 2008 (merudgifter i forhold til 2007).

Det fremgår af tabellen oven for, at regionerne i økonomiaftalen for 2008 skal tilføres merfinansiering på i alt knapt 3 mia. kr. for at få dækket den udgiftsmanko, som kan skønnes for Region Midtjylland vedrørende 2007.

Hertil kommer, at der for at få dækket udgifter svarende til den historiske udgiftsvækst på sundhedsområdet (ekskl. sygesikringsmedicin) i 2008 vil skulle tilføres yderligere ca. 2,5 mia. kr.

Det bemærkes, at aftalen om satspuljen 2007-2010 mellem regeringen og satspuljepartierne for psykiatridelen indebærer, at der indføres en gradvis udvidet udrednings- og behandlingsret for børn og unge. Målet er, at reducere ventetiden hen over aftaleperioden. I satspuljen er der kun afsat meget begrænsede midler hertil. For Region Midtjylland ca. 5 mio. kr. Det forventes, at det underliggende udgiftspres er langs højere – for Region Midtjylland er det vurderet, at der formentlig vil være nødvendigt at tilføre området minimum 80-100 mio. kr.

Til satspuljen 2007-2010 har Region Midtjylland ansøgt om midler til imødekommen af udgiftspreset vedr. retspsykiatrien, personer med svære angst- og depressionslidelser m.v. Omfanget af bevillinger fra satspuljen vil influere på vurderingen af udgiftspreset i øvrigt.

I forhold til tabellen skal det også nævnes,, at der i tabelopstillingen ikke er indregnet en finansiering af stigende udgifter til sygesikringsmedicin, som i økonomiaftalen historisk er underlagt en budgetgaranti.

Hvis Region Midtjylland i 2008 skal tilføres midler, der gør det muligt at finansiere finansieringsmankoen vedr. 2007 samt en normal, aktivitets- og servicebaseret udgiftsvækst i 2008, vil der således i økonomiaftalen for 2008 skulle tilføres regionerne i alt knapt 5,5 mia. kr. mere, end det samlede finansieringsgrundlag i økonomiaftalen for 2007. Hertil kommer finansieringen af stigende udgifter til sygesikringsmedicin. Finansieringsgrundlaget i økonomiaftalen for 2007 var på ca. 78 mia. kr. Opgjort som procent svarer det til, at der i økonomiaftalen for 2008 vil skulle tilføres regionerne et finansieringsløft på 6,9 procent og hertil et yderligere finansieringsløft vedr. medicintilskud.

Det skal understreges, at skønnene over merudgifter i 2007 og 2008 er behæftet med en del usikkerhed. Det kan derfor ikke udelukkes, at en merfinansiering på 5½-6 procent i økonomiaftalen 2008 (set i forhold til økonomiaftalen for 2007) vil kunne sikre økonomisk balance og opretholdelse af et fornuftigt serviceniveau i Region Midtjylland. En merfinansiering på 5½-6 procent vil imidlertid også være ca. det dobbelte af den realvækst, som amterne traditionelt har kunnet opnå i økonomiaftalerne¹. Det må således forventes, at Region Midtjylland også efter økonomiaftalen for 2008 vil have en finansieringsmanko af en endnu ukendt størrelse.

1.4. Region Midtjyllands likviditet fra delingsaftalerne

1.4.1. Region Midtjyllands likviditet fra delingsaftalerne

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i december 2006 udstedt bekendtgørelse om "Regionernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.". Bekendtgørelsen indebærer bl.a., at regionerne vil skulle efterleve den såkaldte "kassekreditregel". Kassekreditreglen indebærer, at gennemsnittet over de seneste 12 måneder af de daglige saldi af de samlede kassekreditter og likvide aktiver i regionen skal være positive. Hvis en region ikke opfylder kassekreditreglen kan dette føre til, at regionen placeres under administration af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. I praksis vil dette indebære, at regionen vil blive pålagt krav om at reducere sine serviceudgifter for der igennem at sikre en opbygning af likviditet, således at den kan efterleve kassekreditreglen.

Som beskrevet i budget 2007 for Region Midtjylland, vurderes regionen i 2007 at kunne overholde kassekreditreglen. Dette forhold forklares dog primært ved, at der primo 2007 sker nogle store éngangsindbetalinger, som har til formål at styrke regionens likviditet. I takt med, at disse midler forbruges, vil regionens kassebeholdning komme under tiltagende pres.

Regionens likviditet påvirkes selvfølgelig også af den likviditet, som tilføres regionen som resultat af delingsaftalen. Denne likviditet kan opdeles i to hovedelementer:

- Delingsaftalerne for Ringkøbing Amt, Århus Amt og Viborg Amt indebærer, at disse amter overdrager alle likvide poster samt alle korte poster til Region Midtjylland. I

1. _____

¹ I økonomiaftalen for 2007 opnåedes en realvækst på ca. 2,5 mia. kr. (ekskl. sygesikringsmedicin) eller ca. 3,2 procent.

praksis indebærer det, at de tre amters kassebeholdning, kortfristede gældsposter og kortfristede tilgodehavender overføres til regionen.

Hen over 2006 var der et betydeligt forbrug af likvide midler. Forbruget af likvide midler skyldes flere forhold, bl.a. at der skete et forbrug af rådighedsbeløb overført fra 2005, at amterne på sundhedsområdet (og andre serviceområder) producerede en højere aktivitet, end de fik tilført finansiering til i økonomiaftalen for 2006, og endelig det forhold, at institutioner, der skulle overføres til kommuner og stat, ikke havde noget incitament til (eller nogen mulighed for) at overføre uforbrugte driftsbudgetter fra 2006 til regnskabsåret 2007 (hvor de jo er underlagt nye myndigheder). Dette forhold har forventeligt også reduceret amternes kassebeholdning.

For nærværende, hvor budgetvejledningen udarbejdes, sker der fortsat posteringer og reguleringer på amternes kassebeholdninger, idet disse fungerer som likvidationskasser. Det er derfor ikke muligt at lave en endelig opgørelse over den likviditet, som er indeholdt i amterne. På grund af det store likviditetsforbrug i 2006 og i likvidationsfasen skal det imidlertid ikke forventes, at regionen vil modtage et betydeligt likvidt provenu fra dette element i delingsaftalerne.

- For det andet kan regionen blive tilført likviditet, bl.a. som følge af de "kontante kompensationsbeløb", som også i betydeligt omfang vil blive udvekslet mellem de modtagende myndigheder i forbindelse med delingen af amterne. De kontante kompensationsbeløb indebærer, at myndighederne afregner kontant med hinanden for at sikre, at de enkelte myndighedsniveauer modtager henholdsvis 74 procent (regionerne), 15 procent (kommunerne) og 11 procent (staten), svarende til den overordnede nøgle for fordeling af amternes nettoformue, som er fastlagt i bekendtgørelsen om delingsaftalerne. Økonomiaftalen fastlægger, at staten - i det omfang der herfra skal betales kontante kompensationsbeløb - afregner disse fuldt ud i sommeren 2007, når resultatet af delingsaftalerne er kendt. Hvis kommunerne skal betale kontante kompensationsbeløb, vil disse blive afregnet over en 10-års periode. Endelig kan delingsaftalen også indebære, at regionen får et likvidt provenu indeholdt i overtagelsen af nogle af "kan-institutionerne" på social og kommunikationsområdet. Det vil blive tilfældet, hvis gæld og hensættelse til tjenestemandspensioner i en "kan-institution" er større end værdien af de aktiver, som overdrages sammen med "kan-institutionen".

Medlemmerne af Regionsrådet vil blive præsenteret for en præcis opgørelse over likviditeten fra delingsaftalerne, når denne foreligger.

1.5. Forudsætninger for social- og kommunikation

1.5.1. Tidsplan for rammeaftalerne om social- og kommunikationstilbud

I lov om social service og i bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale og på det almene ældreområde fastsættes reglerne om redegørelser og rammeaftaler.

I redegørelserne skal kommunalbestyrelserne beskrive deres behov for sociale tilbud og almene ældreboliger i regionen. Redegørelserne er udgangspunktet for de drøftelser, der skal være om udarbejdelsen af rammeaftalerne.

Kommunalbestyrelserne i en region og Regionsrådet skal i rammeaftalen fastlægge antallet og og indholdet af sociale tilbud samt almene ældreboliger som Regionsrådets

skal stille til rådighed. Rammeaftalen skal ligeledes fastlægge omfanget af en kommunalbestyrelses forpligtigelser til at stille sociale tilbud og almene ældreboliger, der er overtaget af kommunen til rådighed for andre kommuner i regionen og vilkårene herfor. Herudover skal der udarbejdes udviklingsplaner for store institutioner med over 100 pladser.

I relation til budgetlægningen er der væsentlige forudsætninger på socialområdet, som fastlægges i forbindelse med processen omkring udarbejdelse af rammeaftalerne. Det drejer sig om dimensioneringen af området dvs. antallet af pladser, serviceniveau samt takstfastsættelsen – og dermed den økonomi der vil være til rådighed på de enkelte institutioner.

Det bør bemærkes, at det i bekendtgørelsen er fastlagt, at der skal aftales en frist for hvornår første udkast til rammeaftale skal foreligge.

I april og maj drøftes behovet for ændringer i takststrukturen. Processen med kommunerne omkring fastlæggelse af principperne for beregning af taksterne afsluttes 14. juni. Taksterne skal være beregnet den 15. september.

Rammeaftalerne skal være indgået senest den 15. oktober 2006, hvorimod budgettet skal være vedtaget senest den 1. oktober 2006. Der er således et tidsmæssigt problem og afhængighed i relation til indgåelse af rammeaftaler og vedtagelse af budgettet.

1.6. Forudsætninger for Regional Udvikling

1.6.1. Strategien under årets økonomiaftaleforhandlinger

Danske Regioner har udarbejdet notatet "Strategioplæg for økonomiforhandlinger 2008", der beskriver foreningens fokus områder op til indgåelsen af årets økonomiaftale. Det gælder bl.a. følgende:

- I økonomiforhandlingerne for 2007 havde Danske Regioner et ønske om, at der skulle tilføres et betydeligt beløb til regional udvikling, herunder til medfinansiering af EU-projekter. Det skal i forbindelse med foreningens forhandlinger med regeringen vurderes, om der i 2008 er behov for at tilføre yderligere midler til medfinansieringen, givet at implementeringen af strukturfondene er forsinket.
- Danske Regioner vurderer, at der på driftsområder opstå pres på udgifterne. Mediernes fokus på de verserende sager om *forurenede jord* kan presse behovet for at øge aktiviteten, og i den *kollektive trafik* kan der ligeledes være usikkerhed om selskabernes økonomi og dermed regionernes tilskud.
- Danske Regioner har som opfølgning på økonomiaftalen for 2007 foreslået Erhvervs- og Byggestyrelsen, at der igangsættes et projekt med at skabe en netbaseret og brugervenlig webportal over puljer/konti til finansiering af regionale udviklingsaktiviteter. Styrelsen er i udgangspunktet positiv for ideen, og for at der søges om finansiering gennem STS. Det kan overvejes, at projektet drøftes videre i regi af økonomiforhandlingerne, hvis der ikke på forhånd lykkes at opnå enighed om projektet.

1.7. Konklusion

1.7.1. Opsummering af kapitlets hovedresultater

Dette afsnit har drøftet nogle af de væsentligste forudsætninger. I hovedtræk kan forudsætningerne opsummeres som følger:

- Region Midtjylland skønnes per ultimo 2006 at have en negativ henlæggelse på ca. 626 mio. kr. vedr. sundhedsområdet i 2007. Der er tale om udgiftspres, som det ikke var muligt at finansiere inden for rammerne af økonomiaftalen for 2007.
- Denne finansieringsmanko vil blive reduceret, når resultaterne af aftalen af 19. december 2006 kendes. På baggrund af skøn over DRG-produktionen forventes det, at denne aftale som minimum vil tilføre regionen ca. 200 mio. kr. i 2007 og varigt (merproduktion på de DRG-omfattede områder). Hertil kommer, at amterne i 2006 har afholdt betydeligt flere udgifter på de ikke DRG-omfattede områder end det, som var forudsat implicit i økonomiaftalen for 2007. Danske Regioner vil i forårets drøftelser med regeringen tilstræbe at sikre aftalekonsistens mellem den produktion (og kvalitet), som regionerne forudsættes at levere, og den finansiering, som stilles til rådighed hertil.
- Finansieringsefterslæbet vedr. 2007 (netto efter virkningen af aftalen af 19. december 2006) og udgiftspres (stigende udgiftsbehov) i 2008 gør, at det

formodentligt vil være vanskeligt at opnå balance mellem udgiftsbehov og finansieringsgrundlag efter økonomaftalen for 2008.

- Det forventes, at Region Midtjylland tilføres en meget begrænset startlikviditet fra amterne i forbindelse med afviklingen af delingsaftalerne. Likviditeten har betydning for, hvor lang en periode Region Midtjylland har til at skabe balance mellem udgifter og indtægter.
- Likviditeten kan – som en sidste udvej – eventuelt forsøges forhøjet gennem optagelse af lån. Aftalen af 19. december 2006 åbner mulighed for, at regioner, der går ind i 2007 med et likviditetsproblem, kan optage lån til at sikre en passende likviditet.

Region Midtjylland står således i en situation, hvor der i 2007 og formodentlig i 2008 ikke vil være balance mellem finansieringsgrundlag og udgiftsbehov. Selv hvis der gennemføres besparelser for helt eller delvist at modvirke dette, vil ubalancen slå igennem som et forbrug af kassebeholdning, eftersom der vil gå en rum tid fra besparelserne planlægges til de slår igennem i form af mindreudgifter. Det må således påregnes, at regionens likviditet vil komme under pres i 2007-2008.

Omvendt er der også for nærværende mange usikkerhedsmomenter. Udgiftsskønnene er baseret på opgørelser af udgifterne i første halvår 2006 (tal fra det vedtagne budget 2007), hvilket i sig selv bevirker, at der er store usikkerheder forbundet med skønnene. Hertil kommer, at det endnu er usikkert, hvad aftalen af 19. december indebærer i form af merfinansiering i 2007. Disse usikkerheder kan i sig selv begrunde, at der ikke for nærværende iværksættes initiativer mhp. at sikre budgetbalance.

På den baggrund foreslås det, at de væsentligste usikkerheder vedrørende budgetlægningen for 2008 afklares, inden der de overordnede budgettrammer og forudsætninger for budget 2008 udmeldes. I praksis indebærer det, at den politiske realitetsbehandling af budget 2008 først kan påbegyndes efter den 15. juni 2007, når der er indgået en økonomaftale mellem Danske Regioner og regeringen.

Tidsplan for budget 2008

Hovedkapitlets formål

Dette kapitel opsummerer de lovkrav, som er gældende for regionernes budgetlægning. Det konstateres, at Region Midtjylland har betydelige frihedsgrader til at fastlægge budgetprocessen frem til den 15. august 2007, som er det tidspunkt, hvor Forretningsudvalget skal indstille et budgetforslag til Regionsrådet.

Endvidere gives i kapitlet en beskrivelse af, hvordan tidsplanen for budget 2008 er. I forslaget til tidsplan tages afsæt i de særlige usikkerheder, som præger den tidlige del af budgetlægningen for 2008. Budgetproceduren og tidsplanen for budgetlægningen indebærer derfor, at realitetsbehandlingen af budgettet finder sted i perioden 15. juni til medio september.

Selve tidsplanen for budgetlægningen blev drøftet af Forretningsudvalget og Regionsrådet i marts 2007, hvor tidsplanen blev tiltrådt.

I dette kapitel gives en lidt mere udførlig beskrivelse af de processer, som gennemføres i forbindelse med budgetlægningen. Kapitlet har således primært en informativ karakter.

2. Tidsplan for budget 2008

2.1. Overordnede rammer for regionernes budgetlægning

2.1.1. Lovkrav til regionernes budgetlægning

Kravene til regionernes budgetprocedure er fastlagt i Lov om regioner m.v., paragrafferne 18, 19 og 23-25. I praksis indeholder Lov om regioner alene de overordnede vilkår, mens den konkrete udmøntning sker i henholdsvis Budget- og Regnskabssystem for Regioner og Bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. De væsentligste tidsfrister for regionernes budgetlægning er som følger:

15. august året forud for regnskabsåret:

Forretningsudvalget fremsender budgetforslaget til regionsrådet.

Senest 24. august:

Regionsrådets 1. behandling af budgetforslaget

Senest 1. september:

Forslaget til fastsættelse af kommunernes årlige grundbidrag og udviklingsbidrag drøftes i kontaktudvalget

Senest 10. september:

Kommunerne meddeler deres beslutning vedr. grund- og udviklingsbidrag til regionerne.

Senest 1. oktober:

Regionsrådets 2. behandling af budgettet for 2008

Det er værd at bemærke, at regionerne har ganske frie rammer til at fastlægge den del af budgetprocessen, der ligger før Forretningsudvalgets behandling og fremsendelse af budgetforslaget til Regionsrådet. Først fra den 15. august, hvor Forretningsudvalget skal fremsende budgetforslaget, er der pålagt tidsmæssige bindinger på budgetbehandlingen.

Det er endvidere værd at bemærke, at de afsluttende forhandlinger om budgettet for 2008 (budgetforligsforhandlingerne) med fordel kan placeres senere end den 10. september 2007. Først på dette tidspunkt foreligger kommunernes beslutning om eventuelle forhøjelser af grund- og udviklingsbidrag, således at kommunernes beslutning kan indgå i de endelige forhandlinger om budgetforliget.

Endelig skal det bemærkes, at der først den 15. juni kan forventes sikkerhed om regionernes økonomiske vilkår i 2007. Senest den 15. august skal Forretningsudvalget fremsende et samlet budgetforslag, der overholder økonomaftalens forudsætninger og hvor der er balance mellem udgifter og indtægter, til Regionsrådet. Da der i den mellemliggende periode også er sommerferie, er der i praksis kun ganske kort tid til at realitetsbehandle budgetforslaget, inden dette skal fremlægges for Regionsrådet. I praksis kan det få den konsekvens, at budgetforhøjelser og eventuelle besparelser i budgetforslaget alene er indarbejdet som nogle u-udmøntede beløb. Den politiske stillingtagen til, hvilke aktiviteter budgetforhøjelserne skal prioriteres til, og hvordan

eventuelle besparelser skal udmøntes, må således ske sideløbende med de afsluttende forhandlinger om budgetforliget.

2.2. Forslag til tidsplan for budget 2008

2.2.1. Budgetprocessens fire faser

I dette afsnit beskrives den samlede tidsplan for budget 2008. Tidsplanen kan inddeles i fire faser.

Table 2.1. Forslag til tidsplan for budgetproceduren for 2008

Fase		Periode (fra – til)
1	Budgetforberedelsesfasen: <ul style="list-style-type: none"> • Ledelsesområderne (bevillingsområderne) udarbejder tekniske budgetforslag (se neden for). • Ledelsesområderne udarbejder skøn over svært afviselige merudgifter. 	Ca. 1. april-ca. 1. juni 2007
2	1. behandling af budgetforslaget (konsekvenser af økonomiaftalen): <ul style="list-style-type: none"> • Mulighederne for budgetforhøjelser og nødvendigheden af besparelser vurderes. • Eventuelt behov for at foretage forhøjelser af grund- og udviklingsbidrag vurderes. • Forretningsudvalget udmelder de bindende budgetrammer for 2008. 	Juni
3	Beslutningsfasen <ul style="list-style-type: none"> • Budgetrammerne justeres for DUT-reguleringer. • Forretningsudvalget fremsender budgettet til 1. behandlingen i regionsrådet. • Politiske forhandlinger om budgettet for 2008. • Regionsrådets behandling af ændringsforslag til budgetforslaget. • Rammaaftaler med kommunerne om sociale tilbud. 	August – september
4	Budgetinformationsfasen <ul style="list-style-type: none"> • Offentliggørelse af vedtaget B2008. 	Oktober – december

I det følgende gives kortfattede bemærkninger til hver af faserne.

1. fase: Forberedelsesfasen

I forberedelsesfasen er det primært de enkelte ledelsesområder og sektorforvaltningerne, som arbejder med budgetlægningen for 2008. Budgetlægningen følger i denne periode to forskellige spor.

1. spor: Den teknisk orienterede budgetlægning

Den tekniske budgetlægning tager som sit afsæt, at budgettet for 2008 for det enkelte ledelsesområde svarer til:

Tabel 2.2. Opgørelsen af den tekniske budgetramme

Budget 2007	+
+ pris- og lønregulering til budget 2008-pris- og lønniveau	+
+ nettovirkningen af tillægsbevillinger, som Forretningsudvalget og Regionsrådet har tiltrådt fra budgettets vedtagelse til den tekniske budgetlægning påbegyndes (opskrevet til 2008-pris- og lønniveau).	+
+ nettovirkning (samlet = 0) af udgiftsneutrale omplaceringer mellem sektorer og bevillingsområder	+
+ nettovirkning af de ændringer fra budgetoverslaget for sektoradministrationer og fællesadministration, hvor engangsudgifter vedr. regionsopstarten aftrappes	+
Teknisk budgetramme 2008 for bevillingsområdet	+

Den tekniske budgetramme for 2008 udgør den bindende ramme for bevillingsrådets budgetforslag.

Sideløbende med udarbejdelsen af et teknisk budgetforslag til driftsbudgettet anmodes bevillingsområdet om at ajourføre investeringsoversigten for 2008-2011. For investeringsbudgettet er udgangspunktet de rådighedsbeløb, som i årene 2008-2011 var afsat i det vedtagne budget for 2007. Hertil lægges pris- og lønregulering til 2008-pris- og lønniveau, ligesom budgettet justeres for tillægsbevillinger, som er tiltrådt af Forretningsudvalget og Regionsrådet siden vedtagelsen af budgetforslaget.

Endelig skal det enkelte bevillingsområde ajourføre bemærkninger til driftsbudget, bemærkninger til investeringsoversigten samt personaleoversigten i denne periode.

Samlet kan man sige, at den tekniske budgetlægning giver et udtryk for, hvor meget det koster at videreføre den aktivitet og det serviceniveau, som Regionsrådet har tiltrådt i 2007.

2. spor: Den politisk orienterede budgetlægning

Her arbejder ledelsesområder og sektorstabe på at generere et datagrundlag, som kan understøtte den politiske budgetlægning senere i budgetprocessen. Der er flere formål med den politisk orienterede budgetlægning i denne fase:

- For det første skal der dannes et datagrundlag, som kan indgå som baggrundsmaterialer for Danske Regionernes forhandlinger med regeringen om regionernes økonomi i 2008. Dette input til Danske Regioner er væsentligt, da det er gennem forhandlingerne med regeringen, at regionerne har mulighed for at påvirke deres økonomiske råderum i det kommende år.

Til formålet udarbejder ledelsesområder og sektoradministrationerne prognoser over, hvor store budgettilførsler der er nødvendige i 2008, for at hospitalerne i Region Midtjylland kan opfylde ventetidsgarantier til somatisk og psykiatrisk behandling, indføre nye krævende behandlingsformer og de nyeste medicyntyper, overholde målene i Kræftplan II, levere de lovpligtige ydelser under sygesikringen m.v. Datagrundlaget videreformidles løbende til Danske Regioner for at understøtte foreningen i forhandlingerne med regeringen.

-
- I forhold til Region Midtjyllands budgetlægning senere i budgetprocessen giver datagrundlaget et udtryk for, hvor mange budgetmidler, der skal tilføres, hvis Region Midtjylland skal kunne udbygge sin service gennem højere aktivitet og nye behandlingsformer m.v. Hermed er ikke sagt, at de enkelte ledelsesområder kan påregne at få forhøjet deres budgetter i 2008 med de skønnede merudgifter. Spørgsmålet om, hvor vidt det inden for økonomaftalen er muligt at imødekomme behovene for tilførsel af budgetmidler afklares i budgetlægningens 2. og 3. fase, jævnfør neden for.

Regionsrådet orienteres om status for budgetlægningen på en temadag, som er fastlagt til den 7. maj 2007. Det detaljerede program for temadagen fastlægges på et senere tidspunkt.

2. fase: Forretningsudvalgets 1. behandling (tolkning af økonomaftalen)

Budgetlægningens 2. fase indledes på det tidspunkt, hvor aftalen mellem Danske Regioner og regeringen om regionernes økonomi for 2008 indgås. Økonomaftalen for 2008 indeholder en række væsentlige forudsætninger for regionernes aktivitet på sundhedsområdet:

- Den finansiering, som regionerne har til rådighed.
- Den aktivitet (opgjort som DRG-værdi) regionerne skal levere.
- Bindende rammer for regionernes samlede drifts- og investeringsudgifter.
- En række kvalitative mål for regionernes indsats i det kommende budgetår.
- Regionernes eventuelle mulighed for at forhøje grund- og udviklingsbidrag, uden at dette modsvares af tilsvarende reduktioner i bloktilskuddet.

Op til Forretningsudvalgets 1. behandling af budgetforslaget skal resultaterne i økonomaftalen omsættes til et budgetforslag for Region Midtjylland. Der er flere forhold, som regionen skal overholde i forhold til budgetlægningen:

- De samlede udgifter vedr. sundhedsområdet i Region Midtjylland skal kunne afholdes inden for de samlede indtægter, da området principielt er underlagt et krav om budgetbalance.
- Region Midtjylland skal budgettere sine drifts- og anlægsudgifter inden for sin forholdsmæssige andel af de rammer for regionernes samlede drifts- og investeringsudgifter, som er aftalt i økonomaftalen.
- Samtidig skal regionen kunne efterleve aftalens forudsætninger om DRG-produktion og kvalitative indsatser i 2008.

Det væsentligste spørgsmål i denne fase er således, hvordan de udgiftsbehov, som er opgjort i forberedelsesfasen, kan indpasses inden for rammerne af økonomaftalen. Efterlader økonomaftalen rum til, at størstedelen af de skønnede merudgifter kan indarbejdes i budgetforslaget? Eller er der behov for at iværksætte omstillinger og besparelser for at sikre, at udgiftspresset kan imødegås indenfor økonomaftalens rammer.

Med udgangspunkt i økonomaftalens forudsætninger og i udgiftspresprognoserne fra forberedelsesfasen udarbejder direktionen et samlet budgetforslag til Forretningsudvalgets 1. behandling d. 27. juni 2007. Budgetforslaget skal på dette tidspunkt behandle alle væsentlige punkter, herunder omfanget af midler til

serviceforbedringer i 2008, nødvendigheden af eventuelle besparelser og et eventuelt forslag om at forhøje grund- eller udviklingsbidrag.

Det budgetforslag, som Forretningsudvalget tiltræder d. 27. juni 2007, udgør den bindende ramme for sektorers og bevillingsområders budgetforslag frem til 2. behandlingen.

3. fase: Beslutningsfasen

Budgetforslaget fra Forretningsudvalgets 1. behandling må forventes at svare til de forudsætninger, som er indeholdt i økonomiaftalen. Ved Forretningsudvalgets 2. behandling af budgetforslaget kan der således kun indarbejdes ændringer, som kan rummes inden for økonomiaftalens rammer. Det gælder eksempelvis følgende:

- Ca. 1. juli 2007 udmelder Indenrigs- og Sundhedsministeriet de bloktilskudsændringer, som følger af nye love. Der er mellem Danske Regioner og regeringen en aftale om, at lovændringer, der indebærer mer- eller mindredgifter for regionerne, kompenseres via ændringer i bloktilskuddet. Dette benævnes som "Det Udvidede Totalbalanceprincip" (DUT). Økonomiaftalen udarbejdes eksklusivt virkningerne af DUT-reguleringer, og det er således konsistent med aftalens forudsætninger, at foretage de udmeldte reguleringer vedr. DUT-justeringer.
- Forretningsudvalget kan beslutte at nedjustere budgettilførslen til nye aktiviteter, nye behandlinger m.v., for på denne måde at reducere omfanget af eventuelle nødvendige besparelser.
- Forretningsudvalget kan beslutte at opjustere budgettilførslen til nye aktiviteter, såfremt der samtidig indarbejdes en tilsvarende forhøjelse af omstillings- og sparekrav i budgetåret.
- Forretningsudvalget kan beslutte at flytte midler mellem sektorer, dog forudsat at dette ikke er i modstrid med regionslovens bestemmelser om, at regionens aktiviteter skal styres inden for tre adskilte finansieringskredsløb.

Forretningsudvalget behandler budgetforslaget inkl. DUT-reguleringer m.v. d. 14. august, hvorefter budgetforslaget fremsendes til 1. behandling i Regionsrådet d. 22. august.

Samtidig udsendes budgetforslaget til de kommunale repræsentanter i Kontaktudvalget, som skal drøfte forslaget senest d. 1. september 2007. Drøftelserne i Kontaktudvalget er væsentlige, da 2/3 af kontaktudvalgets medlemmer skal kunne tilslutte sig et forslag om en eventuel forhøjelse af grund- eller udviklingsbidrag, førend det er muligt at gennemføre et sådant forslag. Kommunerne skal senest d. 10. september 2007 meddele regionen, om man er enige i eventuelle forslag om at forhøje grund- eller udviklingsbidrag.

Efter Regionsrådets 1. behandling udestår de politiske forhandlinger om et budgetforlig for 2008. Såfremt budgetforslaget indeholder forslag om en eventuel forhøjelse af grund- eller udviklingsbidrag, så bør budgetforligsforhandlingerne først finde sted efter 10. september, hvor kommunernes stillingtagen til budgetforslaget, herunder forslaget om grund- og udviklingsbidragenes størrelse, er kendt.

Endelig skal Forretningsudvalget og efterfølgende Regionsrådet behandle de ændringsforslag, der følger af budgetforliget, eventuelle øvrige politiske forslag til ændringer af budgetforslaget (hvis ikke alle Regionsrådets medlemmer bakker op om forliget) samt tekniske ændringsforslag.

4. fase: Informationfasen

I denne fase informeres borgere og medarbejdere om de politiske prioriteringer i det budget, som er vedtaget af Regionsrådet.

2.2.2. Tidsplan for budgetprocessen 2008

Nedenstående tabel viser den samlede budgetproces for 2008.

Tabel 2.2.3. Tidsplan for budgetprocessen 2008

Tidspunkt	Budgetproces
April-maj	Ledelsesområder og sektorstabe gennemfører: <ul style="list-style-type: none">• Den tekniske budgetlægning• Forberedelse af den politisk orienterede budgetlægning.
7. maj	Temamøde i Regionsrådet om bl.a. budgetlægningen for 2008
23. maj	Regnskabsaflæggelse for Ringkøbing Amt, Århus Amt og Viborg Amt i Regionsrådet
1. juni 2007	Sektorområder afleverer tekniske budgetter og skøn over merudgifter til direktionen (Regionsøkonomi)
Senest 15. juni	<i>Økonomiaftalen mellem Danske Regioner og regeringen:</i> <ul style="list-style-type: none">• Regionernes indtægter i 2008• Forudsætninger om aktivitet (DRG-produktion) i 2008• Bindende rammer for regionens drifts- og anlægsudgifter• Kvalitative mål for regionernes indsats i 2008• Eventuelle aftaler om forhøjelse af grund- og udviklingsbidrag, uden at dette modsvares af bloktilskudsreduktioner.
Senest 22. juni	Direktionen indstiller et samlet budgetforslag til Forretningsudvalgets 1. behandling.
27. juni	Forretningsudvalgets 1. behandling af budgetforslaget: <ul style="list-style-type: none">• Bindende rammer for sektorenes budgetlægning hen over sommeren frem til Forretningsudvalgets 2. behandling• Overholdelse af økonomiaftalens forudsætninger vedr. drifts- og anlægsudgifter i 2008• Eventuelle midler til serviceforbedringer og eventuelle omstillings- og sparekrav fordelt på sektorer.• Eventuelle forslag om ændringer af grund- og udviklingsbidrag.
14. august	Forretningsudvalgets 2. behandling af budgetforslaget for 2008, hvor der afgives indstilling til Regionsrådet: <ul style="list-style-type: none">• Indarbejdelse af DUT-reguleringer i budgetforslaget.• Eventuelle politiske omprioriteringer i forhold til forslaget til 1. behandlingen, forudsat at disse er konsistente med de bindende rammer fra økonomiaftalen.
22. august 2007	Regionsrådets 1. behandling af budgetforslaget
1. september 2007	Kontaktudvalget mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen drøfter endeligt forslag til kommunernes årlige grund- og udviklingsbidrag.
Senest 10. septemb.	Kommunerne meddeler deres stillingtagen vedr. grund- og udviklingsbidrag til regionen.
Uge 37	Politiske budgetforligsdrøftelser
18. september	Forretningsudvalget behandler ændringsforslag til budgetforslaget.
26. september	Regionsrådet behandler ændringsforslag til budgetforslaget.

2.2.3. Materialer til budgetbehandlingen

Ved Forretningsudvalgets 1. behandling d. 27. juni og ved Forretningsudvalget 2. behandling af budgetforslaget består baggrundsmaterialerne af nogle "politiske" notater.

Der er tale om forholdsvis korte notater, der har fokus på at præsentere de overordnede tal for budgetforslaget. Herunder en angivelse af mulighed for realvækst og behov for omstillinger og besparelser, balancen mellem udgifter og indtægter, udvikling i kassebeholdning og gæld. For materialet til 1. behandlingen er en væsentlig forudsætning for det politiske notat endvidere, at sammenhængen mellem budgetforslaget og økonomaftalen mellem regeringen og Danske Regioner skal beskrives. I notatet til 2. behandlingen er udgangspunktet budgetrammerne fra Forretningsudvalgets 1. behandling, samt de ændringer, der følger af bl.a. reguleringen af bloktilskuddet som følge af nye love (DUT-reguleringer).

Det samlede budgetforslag, herunder bemærkningerne til de enkelte bevillinger og til investeringsoversigten, indgår i de materialer, Regionsrådet drøfter ved rådets 1. behandling af budgetforslaget d. 22. august 2007.

2.2.4. Inddragelse af MED-udvalg

Den løbende dialog i hoved- og fælles-MEDudvalg om budgettet udgør i Region Midtjylland et væsentligt input for både administrative ledelser og den politiske ledelse. Medarbejderne er igennem medinddragelsen med til at kvalificere de materialer, der indgår ved budgetlægningen, og er dermed medvirkende til at sikre et gennemarbejdet beslutningsgrundlag.

Samtidig fremgår det af "Aftale om medindflydelse og medbestemmelse" (Region Midtjyllands MED-aftale), at der påhviler den enkelte ledelse et ansvar for løbende at informere i MEDudvalget om arbejdspladsens økonomiske forhold. Dette gælder også om forholdene omkring det kommende års budget. Forpligtigelsen til løbende at inddrage MED-systemet i dialogen om budgettet vil under budgetlægningen for 2008 blive udmøntet på følgende måde:

- I det tidlige forår orienteres hoved-MEDudvalgene og Regions-MEDudvalget om de særlige budgetusikkerheder, der er gældende i forbindelse med budgetlægningen for 2008. I forlængelse heraf orienteres om den budgetprocedure (adskillelsen i en teknisk orienteret og en politisk orienteret budgetlægning), som gennemføres for 2008. Dermed sikres, at der blandt alle repræsentanter i MED-systemet er kendskab til den procedure, som skal gennemføres over de kommende måneder. På tilsvarende vis orienteres afdelings- og institutionsledelser, således at der også i de lokale MED-udvalg kan orienteres om budgetproceduren for 2008.
- Senest d. 15. juni 2007 indgås økonomaftalen mellem Danske Regioner og Regeringen. Herefter har direktionen ca. 1 uge til at udarbejde det budgetforslag, som skal fremlægges for Forretningsudvalget d. 27. juni. Budgetforslaget forventes således at forelægges til udsendelse ca. d. 22. juni. Når materialet til Forretningsudvalgets 1. behandling foreligger (dvs. efter d. 25. juni) drøftes budgetforslaget i Regions-MEDudvalget. Regions-MEDudvalget kan i den forbindelse vælge at udarbejde en udtalelse til Forretningsudvalget.
- Når budgetforslaget udsendes til Forretningsudvalget mhp. 1. behandlingen, fremsender direktionen samtidig budgetforslaget til ledelsesområderne mhp., at ledelserne fremlægger materialet til drøftelse i hoved-MEDudvalgene.

-
- Det enkelte ledelsesområde skal sikre, at der sker en drøftelse af budgetforslaget i hvert enkelt hoved-MEDudvalg. Hvis det ikke er muligt at samle et givet hoved-MEDudvalgs medlemmer primo august, kan drøftelsen af budgetforslaget eventuelt gennemføres i det pågældende hoved-MEDudvalgs formandsskab. Høringen i MED-systemet skal være afsluttet den 8. august 2007, således at høringssvarene kan indgå ved Forretningsudvalgets 2. behandling af budgetforslaget.
 - Når høringssvarene fra MED-systemet foreligger, kan medarbejderrepræsentanterne i Regions-MEDudvalget eventuelt vælge at udarbejde en supplerende udtalelse om budgetforslaget. Materialerne fra MED-systemet fremsendes som bilag til Forretningsudvalgets 2. behandling af budgetforslaget.

I Regions-MEDudvalget orienteres på et ordinært møde i september om budgetbehandlingen i Regionsrådet.

Såfremt der viser sig behov for at fremlægge besparelser af større omfang i forbindelse med budgetlægningen for 2008, da vil den politiske behandling af forslag til udmøntning af disse besparelser ske i en særskilt proces hen over efteråret 2007. I så fald vil MED-systemet blive inddraget i henhold til de værdier, der er grundlaget for Region Midtjyllands personalepolitik, ligesom bestemmelserne i "Aftale om medindflydelse og medbestemmelse" vil være en del af grundlaget for en sådan proces vedr. eventuelle besparelser.

Politiske fokusområder ved budgetlægningen for 2008

Hovedkapitlets formål

I hovedafsnittet "Politiske fokusområder" drøftes nogle af de forhold, som ud et politisk-økonomisk perspektiv og et serviceperspektiv må forventes at få betydning for den kommende budgetlægning. Det gælder følgende forhold:

- Bevillingsniveauer i budgettet for 2008. Budgettet for 2007 definerer de bevillingsniveauer, som der er afgivet bevilling til. På baggrund af de foreløbige erfaringer med de fastlagte bevillingsniveauer foreslås det, at der sker nogle ændringer heraf i forhold til budgetforslaget for 2008. Således foreslås det, at bevillingerne for de 8 hospitaler og fælles udgifter/indtægter for hospitalerne fra budget 2008 gøres til én samlet bevilling.

Formålet med ændringsforslagene er ikke at ændre på administrationens muligheder for at foretage ændringer i de indholdsmæssige forudsætninger for de enkelte hospitaler men alene at sikre, at budgetomplaceringer mellem hospitalerne, som har en rent teknisk karakter, kan gennemføres uden fremlæggelse heraf for regionens politiske ledelse. Forslaget indeholder ligeledes en beskrivelse af, hvilken kompetence administrationen har til at foretage budgetomflytninger uden fremlæggelse for det politiske niveau, og i hvilke tilfælde der påhviler administrationen en forpligtigelse til at fremlægge forslag om budgetomflytninger mellem hospitalerne til politisk godkendelse.

- Regeringen har hen over foråret 2007 fokus på kvalitetsreformen, som skal sikre brugerne af den offentlige sektors servicetilbud høj kvalitet og højt serviceniveau samt en udstrakt grad af frit valg. I kapitlet beskrives, hvordan kvalitetsreformen kan tænkes at få afledte konsekvenser for budgettet for 2008.
- Ifølge "Lov om regioner m.v." skal Regionsrådet i løbet af valgperiodens første år vedtage en servicestrategi. Servicestrategien skal beskrive de langsigtede målsætninger for udvikling af effektivitet og kvalitet i regionens servicetilbud, som Regionsrådet vil have fokus på i valgperioden. Servicestrategien skal endvidere indeholde en udbudspolitik for regionen. "Lov om regioner m.v." indebærer endvidere, at der i valgperiodens sidste år skal følges op på servicestrategien: Hvordan har Regionsrådet arbejdet på at realisere sine målsætninger. I dette kapitel beskrives nogle overordnede rammer for den proces, som skal gennemføres i løbet af 2007 mhp. at få udarbejdet en udbudspolitik og en samlet servicestrategi for regionen vedr. valgperioden 2007-2010.
- Budgettet for sektorstabene og for fælles formål og administration blev udarbejdet på baggrund af normeringsplan for Region Midtjylland samt gennemsnitslønningerne for de medarbejdere, som i det tidlige forår 2006 forventedes at blive overført til Region Midtjyllands administration. Der er imidlertid sket ændringer i personalesammensætningen, som har påvirket gennemsnitslønnen for administrativt personale. I den sammenhæng foreslås det, at der sker en genberegning af administrationsbudgettet. Kapitlet skitserer forslag til principper for genberegningen.
- Investeringsbudgettet for 2007 og overslaget over investeringsbudgettet for årene 2008-2011 baserer sig i vidt omfang på de investeringsprojekter, som er tiltrådt i de fire amter der indgår i Region Midtjylland. Kapitlet beskriver, hvordan anlægsbudgettet for 2008 kan håndteres som en del af budgetlægningen.

3. Forslag til bevillingsniveauer i budget 2008

3.1. Sundhed

3.1.1. Forslag til bevillingsniveauer under Sundhed

I det vedtagne budget for 2007 optræder de 8 somatiske hospitaler og Sundheds fællesudgifter (bevillingen "Fælles udgifter og indtægter") som i alt 9 separate bevillinger.

Administrationen har i forbindelse med budgetlægningen for 2008 vurderet erfaringerne med denne bevillingsstruktur. Evalueringen peger på, at bevillingsstrukturen har følgende konsekvenser:

En række budgetflytninger mellem de i alt 9 bevillinger vedr. udgifter til hospitaler, der alene har en rent teknisk karakter, og som ikke ændrer på det enkelte hospitals funktionsmæssige indhold, skal nu fremlægges til politisk godkendelse.

I forhold til den politiske ledelse indebærer dette, at en række sager, som reelt ikke påvirker hospitalernes funktionsmæssige indhold, den tilbudte kvalitet og omfanget af den udførte aktivitet, nu skal fremlægges til politisk godkendelse. Fremlæggelsen af sådanne sager med rent teknisk indhold kan eventuelt risikere at tage det politiske fokus fra de sager, som fastlægger de strategiske rammer for regionens tilbud under hospitalsvæsnet.

For administrationen indebærer den fastlagte bevillingsstruktur nogle meropgaver, som vil kunne bortfalde med en ændring af bevillingsstrukturen i budget 2008.

På denne baggrund foreslås det for budget 2008, at bevillingerne til de 8 somatiske hospitaler samt Sundheds bevilling til "Fælles udgifter og indtægter" gøres til én samlet bevilling under navnet "Regionshospitaler m.v.". De budgetbeløb, som i budgetsituationen er placeret under det enkelte hospital (og dermed under den enkelte hospitalsledelses dispositionsret) vil fortsat fremgå af bevillingsoversigten. Bevillingsniveauerne i det vedtagne budget 2008 markeres dermed med en "*" ud for bevillingens navn.

Formålet med ændringsforslagene er ikke at ændre på administrationens muligheder for at foretage ændringer i de indholdsmæssige forudsætninger for de enkelte hospitaler men alene at sikre, at budgetomplaceringer mellem hospitalerne, som har en rent teknisk karakter, kan gennemføres uden fremlæggelse heraf for regionens politiske ledelse.

Inden for bevillingen "Regionshospitaler m.v." kan overflytninger af rent teknisk karakter foretages af Sundhedsstaben som budgetomplaceringer, mens ændringer af mere strukturel karakter (funktionsændringer) mellem hospitalerne altid forelægges Regionsrådet. Tilsvarende fremlægges forslag til budgetændringer, der ændrer på det aktivets- og kvalitetsmæssige indhold i et hospitals tilbud, altid for Regionsrådet. Udmøntning af puljer til sådanne formål, som er afsat i forbindelse med budgetlægningen, herunder puljen vedr. udmøntning af takstmodellen for budgetåret, forelægges således altid for Regionsrådet. Det samme gælder udmøntningen af eventuelle ukonkretiserede besparelser i budgettet.

Der vil blive udarbejdet en nærmere beskrivelse af, hvad der konkret forstås ved tekniske overflytninger. Beskrivelsen forelægges Forretningsudvalg og Regionsråd i forbindelse med behandlingen af budgetforslag 2008.

3.2. Psykiatri og Social

3.2.1. Forslag til bevillingsniveauer under Psykiatri og Social

Administrationen foreslår ikke nogen ændringer af bevillingsniveauerne på Psykiatri og Social.

3.3. Regional Udvikling

3.3.1. Forslag til bevillingsniveauer under Regional Udvikling

Administrationen indstiller at der laves ændringer til de nuværende bevillingsniveauer på Regional Udviklings område.

Området er i dag opdelt i 3 bevillingsniveauer:

- Kollektiv trafik
- Erhvervsudvikling
- Regional Udvikling i øvrigt

Bevillingsniveauet Regional Udvikling i øvrigt dækker i dag:

- Kulturel virksomhed
- Uddannelse
- Miljø
- Diverse omkostninger og indtægter

Det er administrationens ønske at 'Regional Udvikling i øvrigt' opdeles således at miljøområdet udskilles som et selvstændigt bevillingsniveau. Det er administrationens vurdering at en udskilning af miljøområdet, i et selvstændigt bevillingsniveau, bedre vil afspejle de reelle forhold, hvor miljøområdet indeholder myndighedsopgaver for regionen og derfor ikke bør dele bevilling med andre indsatsområder indenfor den regionale udvikling. Det samme er i dag gældende for bevillingsniveauet 'kollektiv trafik'

Ligeledes er miljøområdet et selvstændigt område i DUT-forhandlingerne og midlerne herfra bør derfor ikke indgå i en samlet bevilling med andet indenfor regional udviklings budget. En udskillelse af miljøområdet vil være med til at give politikerne et bedre beslutningsgrundlag i forbindelse med budgetforhandlingerne, da det på denne måde klart vil fremgå, hvilke midler der er afsat til netop dette område.

4. Regeringens kvalitetsreform

4.1. Regeringens kvalitetsreform

4.1.1. Kvalitetsreformen og budget 2008

Regeringen har nedsat et ministerudvalg om kvalitet i den offentlige sektor, der skal offentliggøre en strategi med forslag til konkrete initiativer inden for en række områder. Ministerudvalget består af statsministeren (formand), økonomi- og erhvervsministeren, finansministeren, indenrigs- og sundhedsministeren, socialministeren og familie- og forbrugerministeren. Andre ministre deltager på ad hoc basis.

Strategien skal fokusere på seks områder, der skal føre frem til konkrete politiske initiativer, som kan fremme kvaliteten i den offentlige service:

- Klar besked om service og resultater
- Fokus på kvalitet gennem åbenhed og innovation
- Brugerindflydelse og frit valg
- Bedre organisering og sammenhæng i servicetilbuddene
- Prioritering af de offentlige opgaver og personligt ansvar
- Bedre motivation og medinddragelse af medarbejdere.

Strategien skal i første række fokusere på kvaliteten af den offentlige service på velfærdsområdet, dvs. ældre-, børne- og sundhedsområdet. Men strategiens konkrete initiativer skal så vidt muligt kunne finde anvendelse på tværs af de nævnte områder og vil efterfølgende kunne udbredes inden for andre offentlige serviceområder, f.eks. trafik-, skole- og socialområdet.

Som led i arbejdet med kvalitetsreformen gennemføres en række temamøder i perioden november 2006 til april 2007. Til møderne har regeringsudvalget inviteret organisationer, erhvervsfolk, eksperter m.fl. Desuden er der til hvert temamøde inviteret forskellige oplægsholdere. Forud for møderne har regeringens udsendt oplæg, der beskriver regeringens tanker om det pågældende tema (kan findes på nedennævnte hjemmeside). De inviterede opfordres ligeledes til at udarbejde et kort skriftligt oplæg om udfordringerne i forhold til det aktuelle tema.

Der gennemføres i alt fem temamøder under følgende overskrifter:

1. Frit valg, brugerinddragelse og personligt ansvar (30. november 2006)
2. Sammenhængende service - med respekt for borgerne (11. januar 2007)
3. Klare mål og ansvar for resultater (8. februar 2007)
4. Nytænkning, konkurrence og mest kvalitet for pengene (22. marts 2007)
5. Ledelse, medarbejderinddragelse og motivation (19. april 2007).

For yderligere oplysninger om kvalitetsreformen henvises til hjemmesiden www.kvalitetsreform.dk

Direktionen har i løbet af 1. halvår 2007 i forbindelse med temamøder i Regionsrådet udarbejdet en række oplæg, der har været tænkt som baggrunds-/diskussionsmateriale for Regionsrådets medlemmer. Det er planlagt, at oplæggene skal indgå i en samlet

publikation, der præsenterer, hvorledes Region Midtjylland arbejder med nogle af de emner, der har været drøftet i forbindelse med kvalitetsreformen.

I det omfang kvalitetsreformen får konsekvenser for budget 2008 må det forventes at ske via økonomiaftalen mellem regeringen og regionerne. Men det er også muligt, at eventuelle budgetmæssige effekter af kvalitetsreformen først vil indgå i forhandlingerne mellem regeringen og regionerne om regionernes økonomi i 2009. Herudover vil der naturligvis være mulighed for internt i Region Midtjylland at arbejde videre med temaerne, herunder f.eks. som led i udarbejdelsen af en servicestrategi for Region Midtjylland samt i det videre arbejde med implementeringen af ledelses- og styringsgrundlaget for Region Midtjylland.

5. Servicestrategi for Region Midtjylland

5.1. Servicestrategi for Region Midtjylland

5.1.1. Proces for udarbejdelse af servicestrategi 2007-2010

I lov om regioner fremgår det, at regionerne er forpligtet til inden udgangen af 2007, at udarbejde en servicestrategi, som skal redegøre for, hvilke områder regionen vil have fokus på i de kommende års arbejde med kvalitets- og effektivitetsudvikling i regionens opgavevaretagelse, og hvilke initiativer den vil tage i anvendelse i dette arbejde.

Hensigten med ordningen er således at skabe klarhed om Regionsrådets mål og om, hvilke veje Regionsrådet vil anvende til at nå disse mål.

Servicestrategien skal i henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 2, indeholde fire elementer:

1. en oversigt over indsatsområder
2. en angivelse af, på hvilke områder regionen påtænker at anvende udbud
3. en arbejdsplan for hvert indsatsområde
4. en udbudspolitik

Regionsrådet skal således bla. udpege de konkrete indsatsområder samt udarbejde en arbejdsplan, indeholdende hvilke initiativer regionen overvejer at tage i anvendelse inden for hvert område, og hvornår den agter at igangsætte initiativerne. Et eksempel herpå kunne være at sende en vare eller tjenesteydelse i udbud med det formål at undersøge, om f.eks. en privat leverandør kan levere bedre kvalitet i ydelserne til regionens borgere for færre/de samme ressourcer.

Ved behandlingen af servicestrategien fastlægger regionen selv, hvor detaljeret strategien skal udformes. Den fastlægger ligeledes selv, hvilke overvejelser og informationer den vil lægge til grund for udvælgelsen af de konkrete indsatsområder og initiativer.

Arbejdet omkring udarbejdelsen af servicestrategien er igangsat, og det er planen, at processen omkring servicestrategien snarest skal forankres i det politiske system i form af et oplæg til en procesplan. Det er vigtigt, at den politiske forankring også sikres i det videre arbejde med servicestrategien, hvor indsatsområderne skal diskuteres i forhold til hvilke områder, der skal fokuseres på i den resterende del af denne valgperiode inden for områderne Sundhed, Psykiatri og Social, Regional Udvikling samt evt. fællesstabene.

Servicestrategien skal politisk behandles i Regionsrådet inden årets udgang.

6. Investeringsbudget 2008 og 2009-2011

6.1. Investeringsbudget 2008-2011 for sundhed og behandlingspsykiatri

6.1.1. Hovedtal i det vedtagne overslag for investeringsbudget 2008-11

Region Midtjyllands investeringsbudget for 2007 og overslagsårene 2008-2011 er dannet ved, at amterne har indberettet de anlægsprojekter, som var budgetteret til at skulle starte i 2006, og hvor der i amternes vedtagne budgetter var afsat rådighedsbeløb i årene 2007-2010. Amterne havde i 2006 en meget høj investeringsaktivitet. Derfor beslaglægger færdiggørelsen af de anlægsprojekter, som er vedtaget af amterne, en meget stor andel af det samlede beløb til investeringer på sundhedsområdet i Region Midtjyllands overslag for 2008-2010.

Nedenstående tabel opsummerer overslaget over investeringsbudgettet i årene 2008-2010.

Tabel 6.1. Budgetoverslaget for investeringsbudget 2008-2010

Mio. kr.	Budgetoverslag 2008-2010		
	2008	2009	2010
Investeringsprojekter, somatiske hospitaler	100,8	13,3	0,0
Investeringsprojekter, behandlingspsykiatri	0,0	0,0	0,0
Medikoteknisk udstyr	265,0	270,0	275,0
Nyt Universitetshospital i Århus	57,6	74,3	48,4
Bygningsvedligeholdelse	48,0	48,0	48,0
Disponerede midler i alt	471,4	405,6	371,4
Reserver:			
- Heraf reserve, udisponerede midler	53,0	118,8	153,0
- Heraf reserve til pris- og lønfremskrivning	5,0	5,0	5,0
Reserver i alt	58,0	123,8	158,0
Overslag, investeringsbudget 2008-2011	529,4	529,4	529,4

Tabellen giver bl.a. følgende oplysninger:

- Overslaget over investeringsbudget 2008-2011 forudsætter, at de samlede investeringsudgifter på sundhedsområdet udgør 529,4 mio. kr. Det svarer til Region Midtjyllands andel af de samlede anlægsudgifter på 2,5 mia. kr. i 2007, som regeringen og Danske Regioner aftalte i økonomiaftalen for 2007.

Der er imidlertid flere grunde til at forvente, at der i løbet af overslagsårene vil blive mulighed for regionerne (og i forlængelse heraf også for Region Midtjylland) at afholde højere anlægsudgifter:

For det første har regeringen og Danske Regioner i økonomiaftalen for 2007 tilkendegivet, at man er indstillede på at vurdere behovet for investeringer på sundhedsområdet i forbindelse med økonomiaftalen for 2008. Danske Regioner har i vinteren og foråret 2007 nedsat en arbejdsgruppe, der skal udrede behovet for investeringer på sundhedsområdet.

For det andet har regeringen og Danske Regioner i aftalen af 19. december 2006 tilkendegivet, at der i den løbende dialog om planlægningen på sundhedsområdet vil være betydeligt fokus på sygehusstrukturen. Det må forventes, at ændringer af sygehusstrukturen også vil have afledte konsekvenser i form af et øget behov for investeringer.

I hvilket omfang, økonomiaftalen for 2008 vil muliggøre et markant løft af investeringerne på sundhedsområdet, vil forventeligt være en afvejning af flere forskellige forhold. For et højere niveau for de aftalte investeringer taler for det første den fælles forståelse, som blev skabt i økonomiaftalen for 2007. Endvidere er det muligt, at der i forhold til overholdelse af de finanspolitiske målsætninger fra 2010-planlægningen kan være en landspolitisk interesse i, at der i økonomiaftalen for 2008 i betydeligt omfang fokuseres på langsigtede investeringer (investeringsudgifter indgår ikke i opgørelsen af realvæksten i den offentlige sektors udgifter i forhold til 2010-målsætningerne). For et uændret eller kun marginalt højere investeringsniveau taler, at der fortsat er et betydeligt pres på investerings- og anlægsmarkedet. Finansministeriet vil have en interesse i, at dette pres ikke slår igennem i form af markante flaskehalsproblemer, som igen kan føre til stigende pres på lønninger og øvrige priser.

- Der er nogle investeringsprojekter/områder, hvor der i budgetoverslaget for 2008 ikke er afsat midler svarende til de udgifter, som kan forventes at skulle afholdes:

Der er afsat ca. 57 mio. kr. til Nyt Universitetshospital i Århus (Masterplanen). Anlægsarbejdet på det nye universitetshospital forventes først for alvor at tage fart i 2009. Det vides imidlertid ikke, om det afsatte rådighedsbeløb på 57 mio. kr. vil kunne dække de udgifter, der vil være behov for at afholde på projektet i løbet af 2008.

Der er i 2008 kun indarbejdet midler vedr. bygningsvedligeholdelse til regionens behandlingspsykiatriske tilbud (i alt 4,6 mio. kr.). Det må forventes, at der vil være behov for at gennemføre investeringer af større omfang end de midler, der er afsat til bygningsvedligeholdelse.

Der er ikke i forbindelse med vedtagelsen af budget 2007 indarbejdet midler til påbegyndelse af nye anlægsprojekter på somatiske hospitaler, som ikke allerede har været vedtaget af amtsrådene i Vejle Amt, Ringkøbing Amt, Århus Amt og Viborg Amt. Det må forventes, at presserende anlægsarbejder også på det somatiske område vil nødvendiggøre påbegyndelsen af nye anlægsarbejder. Bl.a. skal arbejdet med at udvide strålekapaciteten i Region Midtjylland påbegyndes inden for en meget kort tidshorisont.

- Inden for den forudsatte ramme til investeringer på 529 mio. kr. er det alene i alt 58 mio. kr., som er hensat i reserver vedr. uprioriterede midler. Heraf forventes 5 mio. kr. at skulle anvendes til pris- og lønregulering af rådighedsbeløb, som overføres fra 2007, mens de resterende 53 mio. kr. henstår til politisk prioritering i 2008.

6.1.2. Overvejelser vedr. budgetlægningen af investeringsbudget 2008

På udgiftssiden er budgetteringen af Region Midtjyllands investeringer således behæftet med nogle betydelige usikkerheder: Hvilke investeringsbehov vil der være i forbindelse

med det nye universitetshospital i 2008, og hvilke investeringsbehov følger der eventuelt af at ændre organiseringen af regionens akutberedskab, således at organiseringen af Region Midtjyllands akutberedskab svarer til kravene fra Sundhedsstyrelsen.

Disse usikkerheder skal ses i lyset af, at der også er betydelige usikkerheder om, hvordan regeringen vil afveje og prioritere ønsket om en stabil efterspørgselsudvikling på investerings- og anlægsmarkedet i forhold til de behov, der er for at foretage investeringer i bygninger og apparatur på sundhedsområdet. Denne afvejning vil blive afgørende for den samlede investeringsramme, der er til rådighed for Region Midtjylland. Dermed vil regeringens overvejelser og prioriteringer også blive bestemmende for, hvor stort et beløb, der reelt er til rådighed for politiske prioriteringer af investeringer i Region Midtjylland, når økonomiaftalen foreligger.

På den baggrund foreslås det, at de væsentlige beslutninger vedr. investeringsbudgettets omfang i 2008 først gennemføres, når der foreligger en aftale om regionernes økonomi for 2008. Dermed vil behandlingen af anlægsbudgettet blive parallel med behandlingen af driftsbudgettet, hvor den politiske realitetsbehandling gennemføres i perioden 15. juni til medio september 2007.

6.2. Social og kommunikation

6.2.1. Investeringer vedr. Social og kommunikation

Finansieringsansvaret vedr. tilbud under social og kommunikation påhviler kommunerne. I praksis sker dette ved, at investeringer på social- og kommunikationsområdet aktiveres (opgøres på regionens balance), og at der over investeringens levetid gennemføres en afskrivning af investeringens værdi. Afskrivningen indregnes i den takst, som kommunerne betaler for benyttelse af tilbuddet.

Rammeaftalen vedr. social- og kommunikationstilbudene fastlægger pladsantal og serviceniveau. Region Midtjylland har ansvaret for at etablere det pladsantal, som kommunerne efterspørger. Derfor er det også nødvendigt, at der prioriteres likviditet til at foretage de investeringer, som eventuelt måtte være nødvendige for at sikre en udbygning af pladsantal og en forbedring af de fysiske rammer for tilbudene.

I forbindelse med økonomiaftalen for 2007 fik Danske Regioner stillet i udsigt, at regionerne ville få adgang til fuldt ud at lånefinansiere investeringer på social- og kommunikationsområdet. Afskrivningerne på investeringerne, der indregnes i kommunetaksterne, belaster ikke regionens likviditet. Derfor kan denne likviditet anvendes til at afdrage på de lån, som optages. Muligheden for at lånefinansiere investeringer på social- og kommunikationsområdet blev imidlertid ikke indarbejdet i den endelige lånebekendtgørelse. Derfor vil en evt. kortsigtet lånefinansiering af investeringerne først kunne foretages, hvis Indenrigs- og Sundhedsministeriet giver tilladelse til låneoptaget.

Selv om Danske Regioner vil rejse sagen på ny i forbindelse med økonomiaftaleforhandlingerne for 2008, så må det foreløbig forudsættes, at der inden for Region Midtjyllands likviditet skal disponeres de beløb, som er nødvendige for at gennemføre de med kommunerne aftalte investeringer i 2008.

I forbindelse med forhandlingerne om rammeaftaler for sociale tilbud og kommunikationstilbud i 2008 kortlægges behovet for investeringer på området. Investeringsbehovet indgår som en del af det samlede budgetforslag for Region Midtjylland.

6.3. Regional Udvikling og fælles formål/Fælles administration

6.3.1. Investeringsbudget 2008-2011

På de øvrige områder indgår der kun i mindre omfang midler til investeringer i perioden 2008-2011. For disse områder er det en forudsætning, at eventuelle investeringer finansieres som "interne lån" ud af regionens kassebeholdning. På længere sigt, hvor afskrivningerne på foretagne investeringer indregnes i omkostningerne, betales der afdrag på det interne lån svarende til omfanget af afskrivningerne.

Hen over foråret 2007 udredes behovet for evt. investeringer vedr. regional udvikling og fælles formål/fælles administration. Udgangspunktet er, at investeringerne kan svare til det forudsatte i budgetoverslaget for 2008-2011. Eventuelle ændringer hertil fremlægges som en del af det samlede budgetforslag ved Forretningsudvalgets 1. behandling d. 27. juni 2007.

7. Budgettet for administrationen

7.1. Genberegning af budget 2007 og 2008-2011 for administrationen

7.1.1. Genberegning af administrationsbudgettet

Direktionen har foranlediget, at der i første halvdel af 2007 skulle foretages en genberegning af lønbudgettet for administrationen. Baggrunden for beslutningen var, at Direktionen ønskede at få belyst, om den anvendte budgetpraksis i det vedtagne budget 2007, hvor der hovedsageligt er anvendt beregnede gennemsnitslønninger, ville give et tilstrækkeligt retvisende billede i forhold til det forventede reelle lønforbrug.

Ansatte medarbejdere

Ved genberegningen anvendes der lønbudgetforslag fra Silkeborg Data i niveau 1. marts 2007 for alle medarbejdere i administrationen, der er aktive i lønsystemet i marts 2007.

Lønbudgetforslagene i niveau 1. marts 2007 fremskrives til gennemsnit 2007-niveau.

Disse konkrete pl-regulerede lønbudgetforslag anvendes i genberegningen af lønbudgettet for alle medarbejdere med følgende undtagelse af cheflønningerne. I det lønningerne for direktører, vicedirektører, afdelingsledere og kontorchefer er endnu ikke færdigforhandlede, vil lønbudgetforslagene ved udtræk fra lønsystemet ikke give et retvisende billede for denne gruppe. Derfor anvendes de konkrete lønforslag, der p.t. ligger til godkendelse hos de faglige organisationer som grundlag for beregningen af lønbudgetforslaget for ansatte på chefoverenskomsten.

Vakante stillinger

Vakante stillinger i marts 2007 indgår i genberegningen som udgangspunkt med gennemsnittet i lønbudgetforslagene for medarbejdere ikke på chefoverenskomst.

Medarbejdere med fratrædelsesordning

Der er i administrationen en række højt lønnede medarbejdere (oftest tidligere chefer fra amterne), der har en fratrædelsesordning med en konkret slutdato. Lønbudgetforslagene for disse medarbejdere vil indgå i genberegningen af lønbudget 2007 på samme måde som øvrige medarbejdere indtil deres slutdato. Efter slutdatoen indgår gennemsnittet i lønbudgetforslagene for medarbejdere ikke på chefoverenskomst.

Tilsvarende vil lønbudget 2008 skulle nedjusteres med forskellen på lønnen for den højt lønnede medarbejder og en gennemsnitsløn. Fratræder medarbejderen først med udgangen af 2007 eller i 2008 vil der ligeledes blive lavet en beregning på, hvor meget lønbudgettet for 2008 skal nedjusteres ud fra de samme principper. HR og budget og analyse foretager en konkret beregning af konsekvensen for lønbudgetterne i 2007, 2008 og 2009 af samtlige fratrædelser af medarbejdere på fratrædelsesordning. Under forudsætning af, at det besluttes at justere lønbudgetterne ud fra de i dette notat anførte principper, vil ovennævnte beregninger indgå i budgetlægningen mht. budget 2008.

Direktionen besluttede i løbet af budgetprocessen for budget 2007, at der skulle foretages en generel 2 %-besparelse på administrationsområdet. Det blev i

administrationsbudgettet håndteret ved, at lønbudgetterne blev nedjusteret med 2 %. Normeringerne i afdelingerne blev imidlertid ikke nedjusteret med 2 %.

Dermed eksisterer der en ikke fordelt nedjustering af normeringen på 14 fuldtidsstillinger. Denne ikke fordelte nedskrivning på 14 fuldtidsstillinger foreslås fordelt forholdsmæssigt ud på baggrund af personalenormeringen, således normeringen i alle afdelinger justeres ned med 2 %. Dette er en forudsætning for, at der kan laves en retvisende sammenligning af det udarbejdede lønbudget 2007 og genberegningen af samme. Herudover vil denne nedjustering af normeringsplanen også være grundlag for budget 2008.

Der er derudover i administrationen for sundhed en ikke fordelt nedjustering af normeringen på 11 fuldtidsstillinger med et tilsvarende budgetbeløb på 4,646 mio. kr. mht. lønninger og 0,519 mio. kr. i andre personaleudgifter.

Der er derudover i fælles administration en ikke fordelt nedjustering af normeringen på 10 fuldtidsstillinger med et tilsvarende budgetbeløb på 4,224 mio. kr. mht. lønninger og 0,472 mio. kr. i andre personaleudgifter.

Der skal foretages en fordeling af denne ukonkretiserede besparelse på afdelingerne henholdsvis i administration for sundhed og fælles administration. Denne proces skal forløbe sideløbende med genberegningen af administrationsbudgettet, idet det er en forudsætning for, at der kan udarbejdes en retvisende genberegning af administrationsbudgettet.

Samlet set skal stabene således reducere normeringerne på afdelingerne med følgende antal stillinger i 2007 og som en varig reduktion i forbindelse med udarbejdelsen budgetlægningen for 2008.

Tabel 7.1 Reduktion af normeringer

Stab	Reduktion af norming pba 2 %-besparelse	Ikke fordelt reduktion	I alt
Sundhed	-4	-11	-15
Psykiatri og social	-2	0	-2
Regional Udvikling	-2	0	-2
Fælles administration	-6	-10	-16
I alt	-14	-21	-35

Tekniske forudsætninger for budgetlægningen 2008

Hovedkapitlets formål

Dette hovedafsnit beskriver nogle af de mere budgettekniske forhold, hvor der i forbindelse med budgetlægningen for 2008 skal etableres nogle principper og spilleregler:

- Ifølge budget- og regnskabssystem for regioner skal omkostningerne fra fælles formål og administration fordeles på de tre finansieringskredsløb vedr. sundhed, social og kommunikation samt regional udvikling. Fordelingen skal ske med en dokumenteret fordelingsnøgle, og den samme fordelingsnøgle skal anvendes i budget og regnskab. Kapitlet giver et forslag til fordelingsnøgle til budget 2008.
- Standardkontoplan for budgetåret 2008. I budgetvejledningen for 2007 indgik et afsnit om standardkontoplan, herunder en autoriseret grupperingsstruktur. På længere sigt er standardkontoplanen en forudsætning for, at der på tværs af Region Midtjylland kan ske opfølgning på og analyser af udgifter til forskellige områder, eksempelvis energi, køb af konsulentytelser, udgifter til køb af forskellige overordnede varetyper m.v. I kapitlet evalueres de hidtidige erfaringer med standardkontoplanen, og der gives et forslag til, hvilke grupperinger, der skal være autoriserede i Region Midtjyllands standardkontoplan for 2008.
- Kapitlet beskriver endvidere et forslag til principper for, hvordan der i budgetlægningen i Region Midtjylland pris- og lønjusteres fra indeværende års til næste års pris- og lønniveau. Forslaget til principper for pris- og lønregulering skal på den ene side sikre, at der er overensstemmelse med den pris- og lønregulering, som forudsættes i økonomiaftalen mellem regeringen og Danske Regioner. På den anden side skal principperne også sikre, at pris- og lønreguleringen ikke kommer til at belaste regionens kassebeholdning, både ved budgetlægningen for kommende år og i indeværende år.
- Endelig tiltrådte Forberedelsesudvalget i foråret 2006 i fbm. med behandlingen af budgetvejledningen for budgetlægningen 2007 nogle principper for overførsel mellem budgetår. Det foreslås, at disse principper også anvendes vedr. overførsler fra 2007-2008 og igen fra 2008-2009.

8. Fordeling af fælles formål og administration

8.1. Fordeling af fælles formål og administration

8.1.1. Afsnittets formål

Ifølge "Budget- og regnskabssystem for regioner" skal omkostninger vedrørende fælles formål/administration overføres til finansieringskredsløbene for sundhed, social og kommunikation samt regional udvikling (omkostningsfordeling). Fordelingen af omkostningerne fra fælles formål og administration skal ske ved hjælp af en dokumenteret fordelingsnøgle, og den samme fordelingsnøgle skal anvendes i budgettet og i regnskabet.

I budgettet for 2007 blev fordelingsnøglen til fordeling af fællesomkostninger beregnet på baggrund af den normeringsplan, som Forberedelsesudvalget (Regionsrådet) havde tiltrådt sammen med Organisationsplan for Region Midtjylland. På daværende tidspunkt var der ikke udarbejdet et budget for fælles formål og administration, og normeringsplanen vurderedes at kunne give et godt billede af fordelingen af de personalerelaterede omkostninger på de forskellige stabe/funktioner under fælles formål og administration. Endvidere indgik der ved beregningen af fordelingsnøglen også et skøn over særlige omkostninger (ikke personalerelaterede omkostninger) som eks. politisk organisation, kontingent til Danske Regioner, større it-systemer, husleje og bygningsomkostninger m.v.

Den beregnede fordelingsnøgle indebar, at 89,1 procent af fællesomkostningerne skulle henføres til finansieringskredsløbet for sundhed, mens henholdsvis 9,0 og 1,9 procent af fællesomkostningerne skulle henføres til finansieringskredsløbene for social og kommunikation samt regional udvikling. Endvidere skulle it-relaterede omkostninger på ca. 85 mio. kr. henføres direkte til finansieringskredsløbet for sundhed.

Det forslås, at den beregnede fordelingsnøgle for 2007 også anvendes som udgangspunkt for fordelingen af Fælles formål og administration i budget 2008. Dog skal det vurderes, når henholdsvis økonomiaftalen med regeringen foreligger og aktivitetsniveauet på social- og kommunikation foreligger om der er behov for at foretage en ændring af fordelingsnøglen.

8.1.2. Generelle principper for omkostningsfordelinger

Ifølge "Budget- og regnskabssystem for regioner" skal de tre regionale hovedområders andele af regionens omkostninger og indtægter til fælles formål og fælles administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra fælles/formål administration og til de tre finansieringskredsløb. Fordelingen af fællesomkostninger skal ske med en dokumenteret fordelingsnøgle, og den samme fordelingsnøgle skal anvendes i budget og regnskab.

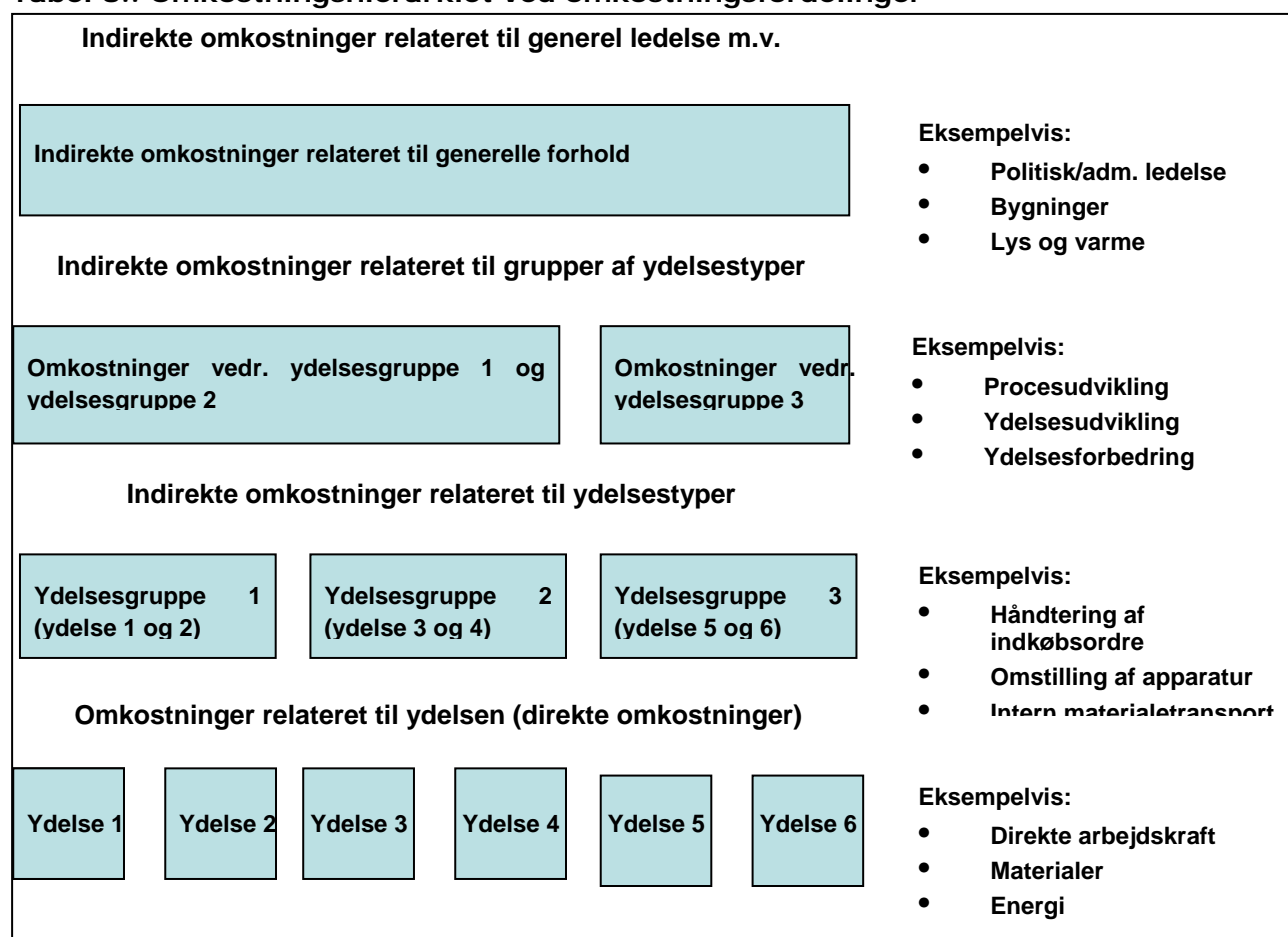
Generelt anvendes omkostningsfordelinger til at fordele organisationens indirekte omkostninger. Formålet er bl.a. at skabe et økonomisk udtryk for, hvilket ressourceforbrug der har medgået til at producere et givet produkt/en given serviceydelse. Omkostningsfordelinger skal således skabe en større gennemsigtighed om, hvor ressourcekrævende det er at producere en given ydelse. I forlængelse heraf skal omkostningsfordelinger også fremme en større omkostningsbevidsthed. En forudsætning

herfor er, at omkostningsfordelingerne afspejler det faktiske ressourceforbrug, som medgår til produktionen.

Traditionelt har omkostningsfordelinger været gennemført med nogle forholdsvis simple fordelingsnøgler: Eksempelvis har antallet af mandetimer, som medgår til produktionen af en given ydelse, været en meget udbredt nøgle ved fordelingen af indirekte omkostninger. Anvendelsen af en enkelt/nogle få overordnede fordelingsnøgler gør, at det er forholdsvis simpelt at gennemføre omkostningsfordelingen. Omvendt er det ikke givet, at omkostningsfordelingen så afspejler det faktiske ressourceforbrug, som er medgået til at producere ydelsen.

Nyere metoder til omkostningsfordelinger peger på, at der kan opnås en mere retvisende fordeling af omkostninger ved at tage udgangspunkt i nedenstående omkostningshierarki.

Tabel 8.. Omkostningshierarkiet ved omkostningsfordelinger

Hierarki-modellen til omkostningsfordeling forudsætter, at samtlige omkostninger kan opdeles i et hierarki med fire niveauer. I det følgende gives en beskrivelse af de fire niveauer.

Omkostninger relateret til den enkelte ydelse (direkte omkostninger)

Forbruget af nogle aktiviteter (og dermed nogle omkostninger) kan direkte henføres til den enkelte ydelse. Sådanne omkostninger benævnes de direkte omkostninger. Når der eksempelvis gennemføres en operation, så udfører læger og sygeplejersker nogle aktiviteter, som alene vedrører den enkelte operation. Disse aktiviteter udløser

omkostninger, som er relaterede til den enkelte ydelse. På samme måde kan operationen medføre et forbrug af materialer (utensilier) og energi, som kan henføres direkte til den pågældende operation.

Indirekte omkostninger relateret til ydelsestyper

Andre aktiviteter kan ikke henføres til den enkelte ydelse, men i stedet til den enkelte ydelsestype. Eksempelvis kan gennemførelsen af en operation forudsætte, at der indkøbes nogle bestemte utensilier til netop denne type af operation. De ressourcer, der i indkøbsafdelingen medgår til at gennemføre bestillingen af utensilierne kan henføres til operationstypen.

Indirekte omkostninger relateret til grupper af ydelsestyper

Andre aktiviteter relaterer sig ikke kun til den enkelte ydelsestype, men derimod til grupper af ydelsestyper. Det kan eksempelvis være aktiviteter forbundet med proces- og ydelsesudvikling, ydelsesforbedringer og lignende. Ifølge hierarki-modellen kan disse aktiviteter og omkostninger ikke fordeles retvisende på den enkelte ydelsestype, men må i stedet fordeles på eksempelvis en gruppe af ydelsestyper.

Indirekte omkostninger relateret til generelle forhold

Indirekte omkostninger relateret til generelle forhold udløses af aktiviteter vedr. eksempelvis organisationens ledelse, bygninger og grunde samt lys og varme der benyttes til fælles formål. Ifølge hierarki-modellen kan sådanne omkostninger relateret til generelle forhold ikke fordeles retvisende på tværs af ydelser, ydelsestyper eller grupper af ydelsestyper. Hierarki-modellen anbefaler derfor, at der ikke sker fordeling af indirekte omkostninger relateret til generelle forhold.

Hierarki-modellen indebærer, at det ikke er muligt at foretage fordelingen af indirekte omkostninger ved nogle få, overordnede fordelingsnøgler. I stedet skal der udarbejdes et antal fordelingsnøgler, som på hvert af hierarki-modellens niveauer sikrer en forholdsvis præcis fordeling af omkostninger i forhold til produkternes forbrug af aktiviteter.

Betydningen af, at der anvendes en hierarki-model ved fordelingen af indirekte omkostninger, er størst, når a) de indirekte omkostninger udgør en forholdsvis stor andel af de samlede omkostninger og b) de enkelte ydelser/ydelsestyper har et uensartet forbrug af indirekte omkostninger. Hvis ikke disse to betingelser er opfyldt, kan den økonomisk mest hensigtsmæssige metode til omkostningsfordeling godt være baseret på nogle forholdsvis simple, overordnede fordelingsnøgler.

8.2. Omkostningsfordeling i Region Midtjylland

8.2.1. Forslag til fordelingsnøgle for Region Midtjylland

På langt sigt er formålet, at fordelingen af udgifter/omkostninger af fælles formål og administration i Region Midtjylland skal kunne følge principperne fra hierarki-modellen. Indførelsen af hierarkimodellen forudsætter imidlertid, at der gennemføres aktivitets- og tidsregistreringer, således at der skabes et datagrundlag for at beregne aktiviteternes ressourcetræk. Da administrationen i Region Midtjylland er en nydannet organisation, findes registreringer over aktiviteternes ressourcetræk ikke.

Endvidere er det erfaringen fra andre organisationer, at etableringen af et sådant hierarkisk fordelingsystem i opstartsfasen er meget ressourcekrævende. Her vil kræfterne i Region Midtjylland blive anvendt på at få etableret den nye organisation, og indførelsen af hierarkimodellen til fordeling af omkostninger vil først ske på længere sigt.

I forhold til fordelingen af regionernes udgifter/omkostninger til fælles formål og administration skal det bemærkes, at en forholdsvis stor del af de fælles omkostninger vil være af typen indirekte omkostninger relateret til generelle forhold. Det gælder eksempelvis omkostninger til politiske råd/udvalg og politisk sekretariat, direktionen samt facilitetsbevarende aktiviteter inden for fælles stabe.

Administrationen har overvejet om der var behov for at foretage en revidering af den beregnede anvendte fordelingsnøgle for 2007 i forbindelse med udarbejdelsen af budget 2008.

Efter nærmere overvejelser forslås det, at den beregnede fordelingsnøgle for 2007 med en par mindre justeringer af normeringen mellem fællesstabene også anvendes som udgangspunkt for fordelingen af Fælles formål og administration i budget 2008. Baggrunden herfor er, at en ændring hvor eksempelvis bruttodriftsbudgettet anvendes som fordelingsnøgle på visse omkostningstyper vil være meget afhængig og følsom overfor det endelige omkostningsniveau på de enkelte områder. Derfor vil det være mere hensigtsmæssigt at foretage en nærmere vurdering om der er behov for en revideret fordelingsnøgle, når henholdsvis økonomiaftalen med regeringen foreligger og aktivitetsniveauet på social- og kommunikation foreligger.

Fordelingsnøglen til fordeling af fælles formål og administration i budget 2008 indebærer, at 89,1 procent af fællesomkostninger henføres til finansieringskredsløbet for sundhed, 9,0 procent af fællesomkostninger henføres til finansieringskredsløbet for social og kommunikation og de resterende 1,9 procent henføres til finansieringskredsløbet for regional udvikling.

Tabellen nedenfor gengiver den overordnede beregning af fordelingsnøglen, som er identisk med fordelingsnøglen for 2007.

Tabel 8.1. Fordelingsnøglen til fordeling af fællesomkostninger i budget 2008

	"Omkostning"	Sundhed	Social/ special	Regional Udvikling	I alt
Regionssekretariatet	52,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	52,0	48,5	2,6	0,9	52,0
- Heraf servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sekretariat i alt	52,0	48,5	2,6	0,9	52,0
Regionsøkonomi	45,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	36,8	34,3	1,8	0,7	36,8
- Heraf servicefunktioner	8,3	1,2	6,6	0,4	8,3
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomi i alt	45,0	35,5	8,5	1,1	45,0
HR	94,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	67,0	62,4	3,4	1,2	67,0
- Heraf servicefunktioner	27,0	4,0	21,7	1,3	27,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HR i alt	94,0	66,4	25,1	2,5	94,0
IT	67,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	50,0	46,6	2,5	0,9	50,0
- Heraf servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	17,0	17,0	0,0	0,0	17,0
IT i alt	67,0	63,6	2,5	0,9	67,0
Kommunikation	24,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	24,0	22,4	1,2	0,4	24,0
- Heraf servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunikation i alt	24,0	22,4	1,2	0,4	24,0
Ufordelte nednormeringer	-10,0	-9,3	-0,5	-0,2	-10,0
Fordelte omkostninger i alt	272,0	227,0	39,3	5,7	272,0
Øvrige fælles områder (skøn)	372,0	346,7	18,6	6,7	372,0
Fælles stabe/områder i alt	644,0	573,7	57,9	12,3	644,0
Samlet fordelingsnøgle		89,1%	9,0%	1,9%	100,0%
Fordeling af generel ledelse og adm. (bruttobudget)		93%	5%	2%	100%
Fordeling, servicefunktioner på social/spec. og reg. udv. (fordelt efter personale)		15%	80%	5%	100%

9. Forslag til standardkontoplan for 2008

9.1. Standardkontoplanens formål

9.1.1. Standardkontoplanens formål

I forbindelse med budgetlægningen for 2008 blev der i Region Midtjylland vedtaget en standardkontoplan. Standardkontoplanen definerer de forskellige perspektiver, som det er muligt at budgettere og afrapportere regionens udgifter og omkostninger på.

Et væsentligt element i standardkontoplanen for 2007 var indførelsen af autoriserede undergrupperinger. Undergrupperinger gør det muligt – på tværs af organisationen – at følge og analysere udviklingen inden for nogle bestemte, forud definerede typer af udgifter. Det kan eksempelvis være udgifter til forskellige typer af varekøb, udgifter til forskellige typer af tjenesteydelser og udgifter til forskellige aktiviteter vedr. uddannelse og kompetenceudvikling.

De autoriserede undergrupperinger, som blev vedtaget i standardkontoplanen for Region Midtjylland, var lavet med udgangspunkt i den autoriserede tværgående (hoved)grupperingsstruktur suppleret med tværgående undergruppering der angiver en yderligere relevant specifikation.

Ved den politiske behandling af budgettet fokuseres alene på de samlede udgifter på bevillingsniveau (i overensstemmelse med totalramme princippet). I forhold til den løbende økonomirapportering og de analyser, som kan gennemføres på de økonomiske data i regionens økonomisystem og ledelsesinformationssystem (InfoRM), er det kontoplanen som bestemmer detaljeringsgraden i opdelingen af data (suppleret med detaljerede data fra andre systemer som eks. løn og e-handel).

I nedenstående tabel skitseres i et eksempel strukturen i budgetkontoplanen:

Tabel 9.1. Eksempel på tværgående grupperinger og undergrupperinger

Hovedkonto 1: Sundhed	Eksempel på tværgående grupperinger og undergrupperinger					
	Personale			Medicin	Ejendomsudgifter og vedligehold	
	Undergrp. 1	Undergrp. 2	Undergrp. 3		Undergrp. 4	Undergrp. 5
Sygehusvæsen						
Omkostningsted: Sygehus 1	X	X		X	X	X
Omkostningsted: Sygehus 2	X		X	X		X
osv.						

Kriterierne for fastlæggelse af den tværgående grupperingsstruktur har været:

1. At lægge et niveau for registrering af økonomidata i kontoplanen, som muliggør en styring og rapportering der understøtter såvel de decentrale styringsbehov (på eks. hospitaler og institutioner), hensynet til ensartet budgetopfølgning og økonomirapportering til Forretningsudvalget og behovet for at have en administrerbar tværgående kontoplan.

-
2. At økonomisystemet primært betragtes som et registreringssystem, der skal muliggøre en overordnet økonomistyring og regnskabsaflæggelse. I det omfang, økonomistyringen forudsætter et mere specificeret datagrundlag, vil dette for regionens væsentligste udgiftsposter kunne tilvejebringes i andre systemer. Eksempelvis registreres udgifter til løn, som i mange tilfælde udgør 80-85 procent af de samlede udgifter, i lønsystemet på et specificeret niveau, som ikke post for post bør overføres og spejles i økonomisystemet. I forhold til løn kan den detaljerede økonomistyring enten ske gennem lønsystemet, eller på lidt længere sigt gennem det ledelsesinformationssystem, som samler informationer om løn, øvrige udgifter og aktivitet m.v. På tilsvarende måde kan e-handelssystemet på længere sigt levere mere detaljerede data om køb af varer og tjenester, der kan overføres til regionens ledelsesinformationssystem mhp. løbende opfølgning og analyser.
 3. Afvejning af hensynet til overskuelighed og administrerbarhed overfor detaljerede "lokale" ønsker, der vil føre til en for vidtgående forgrening i kontoplanen.

9.2. Forslag til standardkontoplan 2008

9.2.1. Forslag til standardkontoplan 2008

I forbindelse med udarbejdelsen af budgetvejledningen for 2008 er de foreløbige erfaringer med standardkontoplanen vurderet, herunder erfaringerne med de autoriserede undergrupperinger.

De foreløbige erfaringer tyder på, at standardkontoplanen på lidt længere sigt – når brugere af regionens økonomisystem og ledelsesinformationssystemet InfoRM bliver fortrolige med standardkontoplanens muligheder – udgør et godt fundament for varetagelsen af budgetterings- og ledelsesrapporteringsopgaverne.

Samtidig er det en forudsætning for at opnå de fulde fordele ved standardkontoplanen, at de autoriserede undergrupperinger hen over regnskabsårene kun ændres marginalt. Ellers vil det være vanskeligt at anvende de data, der skabes i økonomisystem og ledelsesinformationssystem, til at foretage udgiftsanalyser på tværs af regnskabsår.

Det anbefales derfor, at standardkontoplanen videreføres i sin nuværende form.

./.

Den tværgående grupperingsstruktur fremgår af bilag B til budgetvejledningen..

Som udgangspunkt er den autoriserede undergrupperingsstruktur således ufravigelig i budgetåret 2008. Behovet for evt. justeringer af den tværgående grupperingsstruktur vil blive vurderet i forbindelse med budgetlægningen for 2009.

10. Forslag til principper for pris- og lønregulering

10.1. Afsnittets formål

10.1.1. Afsnittets formål

Den almindelige pris- og lønudvikling bevirker, at der hvert år er behov for at regulere budgetterne alene som følge af generelle forhøjelser i priser og lønninger. Hvis der ikke reguleres for pris- og lønudvikling, udhules den reelle købekraft, som er indeholdt i budgetterne.

Budgetåret 2007 er første år, hvor Region Midtjylland er i drift. Det er vurderet, at der er behov for at få beskrevet de generelle principper for pris- og lønudvikling.

10.2. Pris- og lønregulering i økonomiaftalerne

10.2.1. Pris- og lønregulering i økonomiaftalerne

Region Midtjylland har principielt frie hænder til at fastlægge sine principper for pris- og lønregulering uden at skelne til de principper, der anvendes i økonomiaftalerne mellem regeringen og Danske Regioner.

I praksis er der imidlertid betydelige koblinger mellem økonomiaftalerne og Region Midtjyllands lokale forhold som gør, at det vil være en fordel, hvis der i Region Midtjylland er en entydighed og genkendelighed i forhold til økonomiaftalerne. Der kan bl.a. peges på følgende sammenhænge:

- Region Midtjylland vil skulle indpasse sine samlede budgetterede driftsudgifter under sin relative andel af de driftsudgifter, som aftales i økonomiaftalen,
- Hvis eks. Region Midtjylland fastlægger principper for pris- og lønreguleringen, der udmønter en højere pris- og lønstigning end det forudsatte i økonomiaftalen, så vil rummet til politisk prioriterede områder blive proportionalt mindre.

I praksis vil det således være en fordel, hvis der etableres et betydeligt overlap mellem de pris- og lønreguleringsprincipper, der anvendes i økonomiaftalen, og de principper som anvendes i Region Midtjylland.

Baseret på de seneste 10 års økonomiaftaler kan der fastslås følgende overordnede principper for de pris- og lønreguleringsforudsætninger, som er anvendt i økonomiaftalen. Det skal understreges, at særlige forhold i enkelte års økonomiaftaler har kunnet begrunde afvigelser fra disse generelle principper.

- Lønstigninger reguleres som hovedregel med budgetvirkningen af de overenskomst-aftalte lønstigninger i den kommunale sektor.
- Reguleringen af øvrige udgifter sker på grundlag af skøn baseret på opgørelser over prisudviklingen fra Finansministeriet.
- Pris- og lønreguleringen i økonomiaftalen om det kommende budgetår tager som hovedregel ikke hensyn til, at pris- og lønreguleringen i indeværende eller forrige

regnskabsår har afvejet fra det forudsatte i disse års økonomiaftaler. Det forekommer således sjældent, at der sker en efterregulering i forhold til den realiserede pris- og lønudvikling, når der indgås økonomiaftaler for kommende år. Hvis eksempelvis pris- og lønudviklingen i 2007 bliver 0,2 procent højere, end forudsat i økonomiaftalen for 2007, så vil der som hovedregel ikke blive kompenseret herfor i økonomiaftalen for 2008 ved at tillægge 0,2 procent til den aftalte pris- og lønreguleringsprocent i økonomiaftalen for 2008.

- De økonomiske konsekvenser af afvigelser mellem det forudsatte i økonomiaftalen og den faktiske udvikling i indeværende regnskabsår bæres fuldt ud af amterne/regionerne. Der sker således ingen kompensation for pris- og lønrelaterede merudgifter i indeværende regnskabsår via bloktilskuddet. Hvis eksempelvis pris- og lønudviklingen i 2007 bliver 0,2 procent højere end det forudsatte i økonomiaftalen, da vil regionerne – baseret på erfaringer fra de sidste 10 års økonomiaftaler – ikke få tilført yderligere bloktilskud i 2007, som vil gøre det muligt at afholde de merudgifter, der følger af den højere pris- og lønudvikling. Merudgifterne vil således skulle finansieres ved omstillinger og omprioriteringer, ellers vil de belaste likviditeten.

Princippet om, at der ikke sker efterreguleringer og at der ikke sker kompensation for pris- og lønrelaterede merudgifter har tidligere påført amterne en del merudgifter. Det har været tilfældet i de år, hvor reguleringsordningen markant har udmøntet mere end det forudsatte i overenskomsterne (og dermed også det forudsatte i økonomiaftalerne). For at mindske den finansielle risiko for de kommunale myndigheder og regionerne er det aftalt i KTO-overenskomsten og overenskomsten med Sundhedskartellet fra 2005, at udmøntningen af reguleringsordningen flyttes fra 1. april til 1. oktober². Dermed vil en evt. merudmøntning af reguleringsordningen fremadrettet kun have $\frac{1}{4}$ i regnskabsåret (månederne oktober-december), hvor den tidligere havde $\frac{3}{4}$ virkning (månederne april-december).

10.3. Forslag til pris- og lønreguleringsprincipper

10.3.1. Forslag til pris- og lønreguleringsprincipper for Region Midtjylland

Region Midtjyllands kassebeholdning må forventes at være under pres i de kommende år. Pris- og lønreguleringsprincipperne i Region Midtjylland bør således tilrettelægges på en måde, så de – ud over at sikre et stort sammenfald med principperne i økonomiaftalen – også sikrer, at kassebeholdningen ikke kommer til at holde for, hvis pris- og lønudviklingen bliver højere end det forudsatte i økonomiaftalerne. Dette kan enten gøres ved at reservere en reserve til uforudsete pris- og lønstigninger, eller ved at sikre, at pris- og lønreguleringen af budgettet i Region Midtjylland altid svarer til det forudsatte i økonomiaftalen.

1. _____

² Reguleringsordningen knytter lønudviklingen i den kommunale og regionale sektor op på lønudviklingen i den private sektor. Således udmøntes ca. 80 procent af forskelle mellem lønudviklingerne i den private og den kommunale/regionale sektor gennem reguleringsordningen. Ved budgetfremskrivningen til næste budgetårs pris- og lønniveau indgår et skøn over virkningen af reguleringsordningen. Udmøntningen af reguleringsordningen kan dog først beregnes i juni måned i selve budgetåret, hvorfor der kan være afvigelser mellem forudsatte og faktiske lønudviklinger.

Principperne skal dels fastlægge, hvordan der pris- og lønreguleres fra et års budgetterede pris- og lønniveau til næste års pris- og lønniveau (eks. fra budget 2007- til budget 2008-pris- og lønniveau), dels skal de tage stilling til, om der skal ske en efterregulering når regnskabsåret påbegyndes.

Nedenstående tabel opsummerer de principper for pris- og lønregulering, som foreslås anvendt i Region Midtjylland. Under tabellen er der givet kortfattede bemærkninger til forslaget.

Tabel 10.1. Forslag til pris- og lønreguleringsprincipper

Udgiftsart	Fremskrivning fra et års til næste års budgetniveau		Efterregulering i regnskabsåret
	Grundlæggende fremskrivning ved budgetfremskrivning	Justering for afvigelser i tidligere år ved budgetfremskrivning	
Løn	Økonomaftalens forudsætninger (budgetvirkning af overenskomst-aftalte reguleringer)	Nej – kun i de helt særlige tilfælde, hvor der i økonomaftalen er afsat midler til dette formål.	Nej (der har over de seneste 10 år ikke 'en gang været tilført midler via bloktilskuddet til uventede stigninger i lønninger)
Varekøb og tj. Ydelser	Økonomaftalens forudsætninger	Nej (se dog oven for)	Nej (se dog oven for)
Sygesikring	Økonomaftalens forudsætninger	Nej	Nej
Driftsindtægter	Fremskrives med et vejet gennemsnit af løn og øvrige udgifter. Det foreslås, at vægtningen fastlægges på grundlag af budget 2007.	Nej	Nej
Anlæg	Knyttes til byggeomkostningsindekset (som beregnes af Danmarks Statistik).	Ja.	Ja – efterreguleres til byggeomkostningsindeks per 2. kvartal i regnskabsåret hvis afvigelse er mere end +- 0,5%.

A. Løn

Afsættelsen af en reserve til uforudsete pris- og lønstigninger vil reducere det realvækstrøm, som i Region Midtjylland kan anvendes til at udmønte økonomaftalens forudsætninger. Dette taler imod at give mulighed for en efterregulering, som ikke er indarbejdet specifikt i økonomaftalen.

Endvidere vil forskydningen af tidspunktet for udmøntning af reguleringsordningen til 1. oktober i regnskabsåret reducere den risiko, som ledelsesområderne selv vil skulle bære, hvis den budgetterede lønudvikling afviger fra den faktiske lønudvikling. I 2003 og igen i 2004 udmøntede reguleringsordningen 0,7 procent per 1. april i regnskabsåret. Det indebærer i hvert af regnskabsårene en belastning på 0,5 procent af lønsummen (de 0,7 procent havde virkning i 9 af udmøntningsårets 12 måneder). Hvis reguleringsordningen i 2007 udmønter en tilsvarende merstigning per 1. oktober, så vil budgetvirkningen i udmøntningsåret kun være på $(0,7 \cdot 0,25 =) 0,17$ procent, da merlønstigningen kun har virkning i månederne fra oktober-december (4 af 12 måneder er 25 procent af månederne i året. Derfor har merudgiften kvart virkning i regnskabsåret). Justeringen af overenskomstens bestemmelser har således også reduceret den risiko, som de enkelte ledelsesområder bærer i regnskabsåret. Da der heller ikke sker en efterregulering i

budgetsituationen kan det imidlertid ikke udelukkes, at ledelsesområderne ved at vælge dette princip vil blive pålagt at omstillingskrav, som ikke eksplicit vil fremgå af budgetmaterialerne til det politiske niveau³.

Hvis det skulle blive besluttet, at der i Region Midtjylland indarbejdes et princip om efterregulering ved fremskrivning af lønbudgetterne, da bør der i forbindelse med budgetlægningen for 2008 indarbejdes en reserve til uforudsete pris- og lønstigninger på 0,25 procent af lønbudgettet. Et princip om efterregulering, der ikke følges med afsættelse af en pris- og lønreserve, vil på kort såvel som langt sigt kunne belaste likviditeten. Dette er – givet forventningerne til Region Midtjyllands startlikviditet – ikke anbefalelsesværdigt.

B. Øvrige driftsudgifter og sygesikring

For øvrige driftsudgifter og sygesikring foreslås det, at fremskrivningen sker med de procentsatser, der anvendes implicit i økonomiaftalen og som udmeldes af Danske Regioner ultimo juni året før regnskabsåret.

Også for øvrige udgifter gælder det, at pris- og lønreguleringsprincipperne i videst muligt omfang bør være sammenhængende med principperne fra økonomiaftalen. Endvidere er det for den enkelte ledelse i stort omfang muligt at variere øvrige udgifter – eksempelvis kan mindre anskaffelser som foretages inden for driftsbudgettet fremrykkes eller udskydes. Det foreslås derfor, at der ikke foretages en efterregulering af prisudviklingen på øvrige udgifter. Såfremt det i stedet besluttet, at der skal ske en sådan efterregulering, da bør der ved budgetlægningen afsættes en reserve til at dække sådanne prisrelaterede merudgifter.

På tilsvarende vis foreslås det, at pris- og lønreguleringen af sygesikringsudgifter følger forudsætningerne i økonomiaftalen. Udgifterne til medicintilskud er omfattet af særlige aftaler (budgetgarantien), mens udgifterne til øvrig sygesikring i praksis regnes som værende svært styrbare på det korte sigt, således at mer- eller mindreudgifter (uanset om de er forårsaget af prisudvikling eller ej) i reguleres via afsatte reserver (eller i sjældne tilfælde via kassebeholdningen).

C. Driftsindtægter

For at sikre, at fremskrivningen af regionens nettoudgifter svarer til den forudsatte fremskrivning af nettoudgifterne i økonomiaftalen, er det nødvendigt også at pris- og lønregulere sektorernes driftsindtægter. Det foreslås, at pris- og lønreguleringen af driftsindtægterne sker med et vejet gennemsnit af lønreguleringsprocenten og af prisreguleringsprocenten for øvrige udgifter. Til at sammeneveje de to reguleringsprocenter foreslås det, at fordelingen på løn og øvrige udgifter fra det vedtagne budget anvendes. Denne sammenevejning vil overordnet sikre, at fremskrivningen af nettoudgifterne i Region Midtjylland stort set svarer til det forudsatte i økonomiaftalen.

1. _____

³ Dette vil være tilfældet, hvis virkningen af reguleringsordningen i indeværende år ikke er endeligt kendt ved indgåelse af økonomiaftalen for kommende år, og hvor den faktiske udmøntning overstiger den forudsatte udmøntning. For 2008 har Danske Regioner oplyst, at Danmarks Statistik offentliggør lønstatistikken for februar 2006-2007 (der ligger til grund for reguleringsordningen per 1.10.2007) for den offentlige sektor per medio maj mens lønstatistikken for den private sektor for februar 2006-2007 offentliggøres den 19. juni. Alt andet lige må det dog forventes, at der foreligger nogle ret præcise skøn på det tidspunkt, hvor økonomiaftalen indgås.

D. Anlæg (investeringer)

I mange tilfælde indebærer de kontrakter, som indgås mellem entreprenører og Region Midtjylland om udførelse af regionens investeringsaktiviteter, at de indgåede aftaler skal reguleres med byggeomkostningsindeks for boligbyggeri. Byggeomkostningsindeks for boligbyggeri, der viser pris- og lønudviklingen på anlægsmarkedet, beregnes af Danmarks Statistik. Det foreslås, at pris- og lønreguleringen for investeringer bindes op på byggeomkostningsindeks for boligbyggeri. Dermed sikres, at de pris- og lønregulerede rådighedsbeløb vil følge den prisudvikling, som også de med entreprenørerne indgåede kontrakter følger.

I de år, hvor den budgetterede prisudvikling stort set svarer til den faktiske prisudvikling, foreslås det, at der ikke gennemføres en efterregulering. Der foreslås således en bagatelgrænse, således at afvigelser på +/-0,5 procent ikke resulterer i efterregulering.

11. Principper for overførsler

11.1. Principper for overførsler mellem budgetår

11.1.1. Baggrund for overførselsprincipper

Overførselsprincipperne i en given organisation skal sikre, at den bevillingsansvarlige ledelse inden for det enkelte budgetår har et incitament til at administrere de givne bevillinger mest hensigtsmæssigt.

Denne grundlæggende præmis indebærer blandt andet, at ledelsen skal have mulighed for – inden for driftsbudgettet – at opspare mindre beløb til investeringer inden for driftsbudgettet. Den indebærer endvidere, at eventuelle incitamenter til at bruge budgettet urationelt hen mod årets afslutning ("benzinafbrænding") skal forebygges.

Præmissen indebærer endvidere, at det skal indbygges incitamenter til at sikre budgetoverholdelse i det enkelte år, således at der ikke opstår en tendens til merforbrug ud fra en forventning om, at der nok gives "gældseftergivelse" ved årsafslutningen.

11.1.2. Overførselsprincipper fra budgetvejledningen 2008

I budgetvejledningen for 2007 tiltrådte Forberedelsesudvalget nogle principper for overførsler af mer- og mindreforbrug mellem årene. Principperne skulle netop sikre den mest ansvarlige og mest rationelle administration af de bevillinger, som Regionsrådet afgiver til den bevillingsansvarlige ledelser. I det følgende genfremsættes disse principper, idet der er sket sproglige præciseringer og ajourføringer af principperne. Indholdsmæssigt svarer forslaget til principper til overførsler imidlertid til det, der indgik i budgetvejledningen for 2007.

Overførsler mellem budgetår reguleres i forhold til nedenstående principper:

Drift:

- Driftsbevillinger er ét-årige. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved regnskabsårets udløb, hvor en ny ét-årig bevilling træder i kraft.
- Principperne for overførsler er som udgangspunkt baseret på, at bevillingsansvarlige ledelser overholder deres budget.
- Mer- og mindreforbrug overføres som udgangspunkt fuldt ud til næste års bevilling.
- Mer- og mindreforbrug opgøres i forbindelse med regnskabsafslutningen, og de resulterende forslag til tillægsbevillinger forelægges Regionsrådet til godkendelse.
- Overførslerne sker under forudsætning af, at institutionernes driftsforudsætninger har været normale, herunder at aktivitets- og serviceniveau har været i overensstemmelse med budgetforudsætningerne.
- Formålet skal kunne accepteres. Dvs. formålet skal være rimeligt i forhold til institutionens opgaver, planer med institutionen og lignende.

For aktiviteter under psykiatri og social samt regional udvikling vil overførsler skulle gennemføres inden for de lov- og bekendtgørelsesbestemmelser, som er regulerende for området, herunder hvile-i-selv princippet.

Anlæg:

- Anlægsbevillinger er som hovedregel flerårige og kan omfatte anlægsudgifter/-indtægter og lån.
- Rådighedsbeløb tildeles som ét-årige bevillinger. Ikke forbrugte rådighedsbeløb bortfalder derfor ved regnskabsårets udløb, hvor en ny ét-årig bevilling af rådighedsbeløb træder i kraft.
- Uforbrugte rådighedsbeløb (og eventuelle merforbrug af rådighedsbeløb) opgøres i forbindelse med aflæggelsen af henholdsvis foreløbigt regnskab og endeligt regnskab. Forslag om overførsel af mer- og mindreforbrug (genbevilling heraf i næste regnskabsår) af rådighedsbeløb fremlægges for Regionsrådet i forbindelse med fremlæggelsen af henholdsvis foreløbigt og endeligt regnskabsresultat.

Bilag A.

Fordelingsnøgle til fordeling af omkostninger vedr. fælles formål og administration

1. Indledning:

Nedenstående gengiver de principper for beregning af fordelingsnøglen, som anvendes i forbindelse med udarbejdelsen af budget 2008. Der vil dog blive foretaget en nærmere vurdering, om der er behov for en revideret fordelingsnøgle, når henholdsvis økonomiaftalen med regeringen foreligger og aktivitetsniveauet på social- og kommunikation foreligger.

Fordelinger af udgifter og omkostninger af fælles udgifter/ administration ved budgetlægning og regnskabsaflæggelse i 2008 sker således, som ved udarbejdelsen af budget 2007, ud fra én af tre nedenstående fordelingsnøgler:

- Fordeling efter områdernes andel af bruttobudget. Anvendes til indirekte omkostninger vedr. generelle forhold (eksempelvis politisk ledelse, direktion, økonomi, IT og kommunikation), hvor den administrative funktion har karakter af generel ledelse og administration.
- Fordeling af servicefunktioner m.v. Her anvendes personalefordelingen på relevante områder, dvs. sektorstabene for Sundhed, Psykiatri og Social samt Regional Udvikling, personale på institutioner under Psykiatri og Social samt personalet i fællesstabene.
- Særlige fordelingsnøgler: Anvendes hvis særlige forhold kan begrunde, at der ikke sker en proportional fordeling af udgifter/omkostninger i forhold til de ovenstående fordelingsnøgler.

I det følgende gennemgås kort de forudsætninger, som for hver af stabene er gjort vedrørende personalets opdeling i generel ledelse m.v., servicefunktioner og særlige poster.

2. Opdeling af personalet i generel ledelse m.v., servicefunktioner og særlige poster

Nedenfor gennemgås forudsætningerne for de enkelte fællesstabe vedr. opdelingen af personale i generel ledelse/generel administration og servicefunktioner.

A: Regionssekretariatet

Alt personale (i alt 52 årsværk) forudsættes at vedrøre generel ledelse og administration. Det kunne overvejes, om personale vedr. intern service evt. skulle indgå som en "servicefunktion"

B: Regionsøkonomi

Personalet vedr. økonomi er fordelt ud fra følgende forhold:

Tabel A.2.1. Typeopdeling af personalet under Regionsøkonomi

Fordelingsnøgle/stab	Regionsøkonomi				I alt
	Sekretar.	Budget	Regnsk.	Bygn.	
Generel ledelse/ administration	9,0	9,0	15,8	3,0	36,8
Servicefunktioner (løn, regnskab og IT-drift mv.)			5,3	3,0	8,3
Særlige fordelingsnøgler					0,0
I alt	9,0	9,0	21,0	6,0	45,0

- Personale i kontoret "Økonomisk Sekretariat" understøtter vicedirektøren for økonomi ved sagsforberedelse og koordination af tværgående arbejdsgange internt i Økonomisk Afdeling og på tværs af fællesstabe og sektorstabe. Endvidere varetager sekretariatet funktioner omkring strategisk udvikling af indkøbsområdet og ledelsesinformation i Region Midtjylland. Alt personale i dette kontor er derfor henført til generel ledelse/administration.
- Personale i kontoret "Budget- og analyse" varetager funktioner omkring tværgående budgetlægning og økonomiske analyser. Personalet er fuldt ud henført til generel ledelse og administration.
- Personale under regnskabsafdelingen foretager en række funktioner vedr. generel ledelse og administration, bl.a. regnskabsaflæggelse, intern og ekstern revision, finansfunktioner m.v. Endvidere skal regnskabsafdelingen yde service til driftsområder og institutioner vedr. institutionernes håndtering af regnskabsmæssige problematikker. Personalet er forudsat henført med 75 procent (ca. 16 stillinger) til generel ledelse og administration og de resterende 25 procent (ca. 5 stillinger) til servicefunktioner.
- Bygningskontoret varetager strategisk koordinerende funktioner vedr. bygninger. Endvidere varetager kontoret nogle driftsmæssige opgaver for institutioner under social og specialundervisning. Personalet er henført med 50 procent til generel ledelse og administration og 50 procent til servicefunktioner.

C: HR

Personale vedr. HR er fordelt ud fra følgende forhold:

Tabel A.2.2. Typeopdeling af personalet under HR

Fordelingsnøgle/stab	Stab	HR		I alt
		Løn/forh.	Udd./mil.	
Generel ledelse/ administration	19		48	67
Servicefunktioner (løn, regnskab og IT-drift mv.)		27		27
Særlige fordelingsnøgler				0
I alt	19	27	48	94

- Staben varetager en række strategisk-koordinerende opgaver, herunder udarbejdelse af overordnede politikker, implementering af nye overenskomster, juridisk støtte og implementering af ledelsesinformationssystem. Alt personale i staben er henført til generel ledelse og administration.
- Løn- og forhandlingscentrene i henholdsvis Horsens og Holstebro skal bl.a. varetage opgaver vedr. vejledning om løn- og ansættelsesmæssige forhold, bistand til

driftsområder og institutioner, lønafregning m.v. Personalet er henregnet fuldt ud til servicefunktioner.

- Uddannelse og arbejdsmiljø har dels (via en mindre stab i Viborg) en række opgaver af politikdannende og strategisk karakter. Dels er der i driftscenterne placeret en række driftsmæssige opgaver. Både de strategiske opgaver og de driftsmæssige opgaver skal imidlertid dække på tværs af institutioner under Psykiatri og Socialområdet, sygehuse og administrationen. Derfor forudsættes personalet fordelt efter nøglen til generel ledelse og administration (i henhold til områdernes andel af bruttoudgifter).

D: Kommunikation

Personale vedr. Kommunikation er fordelt ud fra følgende forhold.

Tabel A.2.3. Typeopdeling af personalet under Kommunikation

Fordelingsnøgle/stab	Kommunikation		I alt
	Kommuni.	Grafisk s.	
Generel ledelse/ administration	16	8	24
Servicefunktioner (løn, regnskab og IT-drift mv.)			0
Særlige fordelingsnøgler			0
I alt	16	8	24

- Personale vedr. intern og eksternt kommunikation skal sikre, at kommunikationsopgaver – både interne og eksterne – løses effektivt og professionelt. Personalet er fuldt ud henført til generel ledelse og administration.
- Personale vedr. Grafisk service varetager en række tværgående opgaver (eks. trykning af dagsordensmaterialer til politiske møder, opgaver vedr. regionens fælles personaleblad m.v.). Personalet er derfor fuldt ud henført til generel ledelse og administration, således at udgifterne hertil fordeles efter sektorernes andel af bruttoudgifter.

E: IT

Personale vedr. IT er fordelt ud fra følgende forhold.

Tabel A.2.4. Typeopdeling af personale under IT

Fordelingsnøgle/stab	IT			I alt
	Stab m.v.	Driftscen.	EPJ-udv.	
Generel ledelse/ administration	20	30		50
Servicefunktioner (løn, regnskab og IT-drift mv.)				0
Særlige fordelingsnøgler			17	17
I alt	20	30	20	67

- Stabsfunktionen varetager opgaver af generel og strategisk karakter, herunder udarbejdelse af regionens IT-strategi, sekretariatsbetjening af direktionen m.v. Personalet forudsættes fuldt ud henført til generel ledelse og administration.
- IT-driftscentre varetager bl.a. opgaver vedr. drift af sygesikringsystem for sundhedsområdet og almindelige kontorpakker for institutioner under Psykiatri og

Social og for administrationen. Endelig driver driftscentrene bl.a. økonomisystemet, som vedrører generel ledelse og administration. Det er vurderingen, at ressourcetrækket på IT-driftscenterne, der som nævnt har en meget sammensat opgaveportefølje, stort set svarer til fordelingen af områdernes bruttobudget. Derfor henføres hele personalet til generel ledelse og administration.

- Endelig er der i organisationsplanen afsat 17 årsværk, der skal arbejde med udvikling af EPJ. Disse årsværk forudsættes fordelt efter "særlig fordelingsnøgle", idet de fuldt ud henføres til sundhed.

3. Personalets opdeling i alt

De i alt 282 helårsværk (der bortses fra 10 ufordelte stillingsreduktioner i organisationsplanen) fordeler sig hermed som følger på de tre typer.

Tabel A.3.5. Personalets typeopdeling i alt

Fordelingsnøgle/stab	Regionssekretariat	Regionsøkonomi	HR	Kommunikation	IT	I alt
Generel ledelse/ administration	52,0	36,8	67,0	24,0	50,0	229,8
Servicefunktioner (løn, regnskab og IT-drift mv.)		8,3	27,0	0,0	0,0	35,3
Særlige fordelingsnøgler		0,0	0,0		17,0	17,0
I alt	50,0	45,0	95,0	24,0	67,0	282,0

Ca. 230 årsværk vedrører generel ledelse og administration.

Ca. 35 årsværk vedrører servicefunktioner omkring regnskab og bygninger samt løn- og personale.

Endelig er der 17 årsværk vedr. EPJ-udvikling, som alene skal henføres til sundhed.

4. Antagelser vedr. øvrige udgifter til administration

Hvis fordelingsnøglen til fordeling af fælles udgifter og administration alene baserer sig på fordelingen af årsværk, så medtager fordelingsnøglen ikke virkningen af udgifter vedr. lønpuljer, renter og afdrag, kontingent til Danske Regioner, økonomi- og lønssystemer m.v., som (i det store hele) må forventes at skulle fordeles ud på områderne efter deres andel af budget.

Disse udgifter er i det følgende (for at kunne give en sammenvejlet fordelingsnøgle for hele fælles stabe/fælles områder) skønnet ud fra følgende antagelser:

- Udgifterne til administration m.v. er på 600 mio. kr.
- Der ansættes i administrationen (incl. sektområder og fælles stabe) 828 medarbejdere. Med en udgift på 450 tkr. (i løn) og 50 tkr. Til personalerelaterede udgifter er satsen per medarbejder 0,5 mio. kr. Dermed er udgiften til personale m.v. i alt 414 mio. kr.
- Til øvrige ikke-personalerelaterede udgifter resterer således 186 mio. kr.

De 186 mio. kr. forudsættes som udgangspunkt fordelt ud fra områdernes andel af budget, og dermed kan der skabes en samlet fordelingsnøgle, jf. tabellen på nedenstående side.

Tabel A.4.6. (8.1) Samlet fordelingsnøgle for fælles udgifter og fælles administration

	"Omkostning"	Sundhed	Social/ special	Regional Udvikling	I alt
Regionssekretariatet	52,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	52,0	48,5	2,6	0,9	52,0
- Heraf servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sekretariat i alt	52,0	48,5	2,6	0,9	52,0
Regionsøkonomi	45,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	36,8	34,3	1,8	0,7	36,8
- Heraf servicefunktioner	8,3	1,2	6,6	0,4	8,3
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Økonomi i alt	45,0	35,5	8,5	1,1	45,0
HR	94,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	67,0	62,4	3,4	1,2	67,0
- Heraf servicefunktioner	27,0	4,0	21,7	1,3	27,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HR i alt	94,0	66,4	25,1	2,5	94,0
IT	67,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	50,0	46,6	2,5	0,9	50,0
- Heraf servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	17,0	17,0	0,0	0,0	17,0
IT i alt	67,0	63,6	2,5	0,9	67,0
Kommunikation	24,0				
- Heraf generel ledelse m.v.	24,0	22,4	1,2	0,4	24,0
- Heraf servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Heraf særlig fordelingsnøgle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunikation i alt	24,0	22,4	1,2	0,4	24,0
Ufordelte nednormeringer	-10,0	-9,3	-0,5	-0,2	-10,0
Fordelte omkostninger i alt	272,0	227,0	39,3	5,7	272,0
Øvrige fælles områder (skøn)	372,0	346,7	18,6	6,7	372,0
Fælles stabe/områder i alt	644,0	573,7	57,9	12,3	644,0
Samlet fordelingsnøgle		89,1%	9,0%	1,9%	100,0%
Fordeling af generel ledelse og adm. (bruttobudget)		93%	5%	2%	100%
Fordeling, servicefunktioner på social/spec. og reg. udv. (fordelt efter personale)		15%	80%	5%	100%

Beregningerne viser, at 89,1 procent af udgifterne til fælles formål og fælles administration skal fordeles ud på sundhed, 9 procent skal fordeles ud på aktiviteterne under social og specialundervisning mens 1,9 procent skal fordeles på regional udvikling.

Kort om områdernes forventede bruttobudgetter

Sundhed (incl. behandlingspsykiatri) forventes at have samlede bruttoudgifter på ca. 16,5 mia. kr. ekskl. realvækst i økonomiaftalen med regeringen. Det svarer til ca. 93 procent af det samlede bruttobudget for Region Midtjylland.

Bruttobudgettet for tilbud under social og specialundervisning forventes at være i størrelsesordenen ca. 900 mio. kr. eller ca. 7 procent af det samlede bruttobudget for regionen.

Endelig forventes bruttoudgifterne for regional udvikling at være ca. 300 mio. kr. eller ca. 2 procent af regionens samlede bruttobudget.

I tabel D.6. ovenfor er udgifter (personale) vedr. generel ledelse og administration derfor fordelt med 93 procent til sundhed, 7 procent til regional udvikling og

Fordelingsnøgle for servicefunktioner

For servicefunktioner er der anvendt fordeling af personale i henholdsvis administrationen og under social og specialundervisning. Begrundelsen herfor er, at sociale institutioner og administrationen når det gælder servicefunktioner som løn, regnskab og IT skal serviceres af servicefunktioner under fællesadministrationen, mens der er særskilte funktioner til varetagelse af disse opgaver på sygehusene. Ved beregningen af denne fordelingsnøgle er anvendt følgende forudsætning:

Tabel A.4.7. Beregning af fordelingsnøgle til servicefunktioner

	Sundhed	Social	Regional	I alt
Relevant personale i sektorerne		2.400		2.400
Sektor-administrationer	221	175	150	546
Fordeling af fællesstabe	253	14	5	272
Fordeling vedr. service i alt	474	2.589	155	3.218
Fordelingsnøgle, service i alt	15%	80%	5%	100%

Udgifter (personale) til servicefunktioner er således fordelt med 15 procent til sundhed, 80 procent til social og specialundervisning og 5 procent til regional udvikling.

Bilag B. Tværgående grupperingsstruktur i Region Midtjylland, Budget 2008

Tværgående grupperingsstruktur for budgetkontoplan for Region Midtjylland

Hovedkonto 1-4

Autoriserede tværgående og specifikke (hoved) grupperinger og undergrupperinger

Gruppering		
Hoved	Under	
010.		Personale
	011	Løn
	012	Vikarbureauer og lign.
	013	Tjenestekørsel og øvrige befordringsudgifter
	014	Tjenesterejser
	015	Øvrige personaleomkostninger
020.		Kurser
	021	Kurser
	022	Efter- og videreuddannelse, læger
	023	Efter- og videreuddannelse, plejepersonale
	024	Efter- og videreuddannelse, øvrige
030.		Arbejdsskader
	031	Forsikringer
	032	Erstatninger
040.	041	Vederlag til politikere
050.	051	Udbetaling af pension til tjenestemænd fratrædt før 1.1.2007
050.x		Refusion af pensionsudbetalinger vedr. tjenestemænd fratrædt før 1.1.2007
110.		Materiale- og aktivitetsudgifter
	100	Telefon, porto, internettrafik
	102	Mødeudgifter
	103	Andre tjenesteydelser
	107	(SS) Beboerbetaling § 92 + § 93
	108	(SS) Brugerrelaterede udgifter
	111	Kontorhold
	112	Øvrige varekøb
	113	Repræsentation
	114	Patienttransport
	115	Befordringsudgifter i relation til borgere
	116	Vaskeriydelser
	117	Køb af tilberedt mad
	118	Revision
	119	Konsulenter, mv.

Grupperinger		
Hoved	Under	
120.	121	Medicin (SU)
130.	131	Implantater (SU)
140.	141	Øvrige lægelige artikler (SU)
150.	151	Kliniske analyser (SU)
210.	211	Patientforsikringer (SU)
220.	221	Patientskade erstatning, region (SU)
230.	231	Patientskade erstatn., privat praksis/sygehus (SU)
310.		Anskaffelser, inventar, apparatur
	311	Medicoteknisk udstyr
	312	Møbler og inventar
	313	Køretøjer m.v.
	314	IT udstyr
	315	Øvrige anskaffelser
320.		Drift og vedligeholdelse
	321	Medicoteknisk udstyr
	322	Møbler og inventar
	323	Køretøjer m.v.
	324	IT udstyr
	325	Øvrige drift- og vedligeholdelse
410.		Ejendomsudgifter og ejendomsvedligehold
	401	Huslejeudgifter, ekstern
	402	Huslejeudgifter, intern
	403	Huslejeindtægter
	405	Udvendig vedligeholdelse
	406	Indvendig vedligeholdelse
	407	Installationer, vedligeholdelse
	408	Rengøringselskab
	409	Vagtselskab
	411	Ejendomsskatter
	412	Ejendomsforsikringer
	413	Renovation m.v.
	415	Øvrige bygningsomkostninger
420.		Forsyning
	421	Varme
	422	EI
	423	Vand

Grupperinger

Hoved	Under	
501.	501	Ydelsesstøtte vedrørende private ældreboliger (SS)
502.	502	Lejetab (SS)
503.	503	Lejeindtægter (SS)
710.	711	Tilskud til kontingenter
720.	721	EU-tilskud
730.	731	Interne overførsler
790.		Andet
	791	Budgetreguleringskonto
	792	Øvrigt andet

Finansiering:

810.	811	Betalinger - andre regioner
820.	820	Betalinger - private hospitaler og institutioner
830.	830	Betalinger – kommuner
831.	831	Objektiv finansiering - socialområdet (SS)
832.	832	Objektiv finansiering - kommunikationsområdet (SS)
833.	833	Stationær somatik (SU)
834.	834	Ambulant somatik (SU)
835.	835	Stationær psykiatri (SU)
836.	836	Ambulant psykiatri (SU)
837.	837	Praksissektoren (Sygesikring) (SU)
838.	838	Genoptræning under indlæggelse (SU)
840.	840	Betalinger – staten

De anmærkede grupperinger er specifikke autoriserede grupperinger i relation til sektorområder:

SU angiver specifik autoriseret gruppering for Sundhedsområdet incl. Psykiatri

SO angiver specifik autoriseret gruppering for Social- og kommunikationsområdet

RU angiver specifik autoriseret gruppering for området Regional Udvikling